

VERKKOSIVUSTOUUDISTUS JUOPULIN KYLÄYHDISTYKSELLE

Tarmo Marttila
Opinnäytetyö
Syksy 2012
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma, digitaalisen median ja sähköisen liiketoiminnan tietojärjestelmien suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Tarmo Marttila

Opinnäytetyön nimi: Verkkosivustouudistus Juopulin kyläyhdistykselle

Työn ohjaaja: Marja-Leena Korva

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2012

Sivumäärä: 52 + 4 liitesivua

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää tutkimuksen avulla, miten Juopulin kyläyhdistys ry:n verkkosivusto <http://juopuli.net> palvelee juopulilaisia kotitalouksia ja millaisia odotuksia sitä kohtaan on. Tutkimuksen tulosten perusteella oli tarkoitus toteuttaa verkkosivuston uudistaminen.

Juopuli on 185 asukkaan kylä Oulussa, Ylikiimingin kaupunginosassa. Toimeksiantajana toimi Juopulin kylätoiminnoista vastaava Juopulin kyläyhdistys ry:n hallitus. Toimeksiantajan ja aiheen valintaan vaikutti kiinnostukseni yhdistystoimintaa ja Juopulin kylää kohtaan. Ouluun liittyy lisää kuntia vuonna 2013, jolloin vaarana on, että pienen kylän näkyvyys heikkenee. Aihe oli siis ajankohtainen, koska Juopulin kyläyhdistys ry. halusi varmistaa, että ainakin heidän näkyvyytensä tiedon valtavyöllä säilyy ja pystyy vastaamaan haasteeseen.

Tutkimus toteutettiin kokonaistutkimuksena juopulilaisten kotitalouksissa, koska uudistus haluttiin tehdä Juopulin asukkaiden toiveiden mukaan. Tiedonkeruutapana oli kirjekysely. Kyselytutkimuksen tulokset analysoitiin tilasto-ohjelmien avulla. Tutkimuksessa selvisi, että verkkosivustolle kaivataan muun muassa lisää asiasisältöä ja kuvia, selkeyttä, nopeampaa päivitystiheyttä ja ajantasaisuutta. Lopputuloksena syntyi täysin uusi, WordPress -sisällönhallintajärjestelmällä toteutettu verkkosivusto, jonka sisältö ja toiminnot vastaavat tutkimuksessa ilmenneisiin vaatimuksiin ja ottavat huomioon käytettävyyden.

Opinnäytetyön tietoperusta keskittyy tutkimusprosessin hallinnan ja verkkosivuston suunnittelun teoriaan. Kerron tässä raportissa tutkimusprosessin etenemisestä ja tutkimusaineiston käsittelystä, johtopäätöksistä ja siitä, miksi päädyttiin tekemään kokonaan uusi verkkosivusto ja valitsemaan sisällönhallintajärjestelmäksi WordPress.

Verkkosivuston ylläpito siirretään osio kerrallaan Juopulin kyläyhdistyksen vastuulle, kun niihin on saatu koulutettua vastuuhenkilöt. Verkkosivusto ei ole koskaan valmis, vaan sen täytyy kehittyä koko ajan. WordPress tarjoaa tähän hyvät mahdollisuudet, koska siihen on saatavilla laaja kokoelma erilaisia lisäosia uusien toimintojen toteuttamista varten. Runsas käyttäjämäärä takaa ongelmatilanteiden varalle laajan tukiverkoston.

Asiasanat: kyselytutkimus, sisällönhallintajärjestelmä, WordPress

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Information Technology

Author: Tarmo Marttila

Title of thesis: Website Renewal for Juopuli Village Association

Supervisor: Marja-Leena Korva

Term and year when the thesis was submitted: Fall 2012

Number of pages: 56

The aim of this thesis was to do research among the Juopuli households and evaluate the state of the current website and collect suggestions for example as to what kind of content or actions households require from the website. Based on the results, the purpose was to execute the website renewal.

Juopuli is a village in Ylikiiminki district, Oulu, and there are currently 185 inhabitants. The client organisation of the thesis is the board of Juopuli village association. The decision behind the subject selection was based on the author's own interest in Juopuli. Internet marketing is the most important marketing channel for a village. The city of Oulu will extend in early 2013, so it is vital to be in the limelight. To ensure visibility the village board decided the time was right for carrying out the renewal.

The research was implemented as a total research among Juopuli households. Their expectations were the highest priority to the renewal. Data collection was conducted as a survey. The results were analysed with statistics software. The outcome showed that more content, photos, clarity and updates were needed among other things. In the end, as a final result, a completely new and usable, WordPress powered website was designed and born as a response to expectations.

The theoretical background of the thesis is based on the theory of research methods and website design. It discusses the progress of the research, data processing and conclusions. In addition, it provides reasons for selecting WordPress as the content management system.

The maintenance responsibility of the website is gradually transferred to Juopuli village association, when the people in charge are ready to take action. The website renewal is a never ending process which needs constant attention. The WordPress content management system is a perfect choice due to thousands of plugins available to transform a site into almost anything imaginable and hundreds of community volunteers assisting.

Keywords: survey, content management system, WordPress

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TOIMEKSIANTAJA	7
2.1 Juopulin kyläyhdistys ry.	7
2.2 Opinnäytetyön ajankohtaisuus	8
3 TUTKIMUSPROSESSI	9
3.1 Tutkimusasetelma	9
3.2 Tutkimuksen tarkoitus	9
3.3 Tutkimusmenetelmiä	10
3.4 Kohteen kuvaaminen	11
3.5 Tutkimusaineisto ja sen kerääminen	12
3.6 Hyvän kyselylomakkeen ominaispiirteet	13
3.7 Kyselyn toteuttaminen	14
4 SUUNNITELMASTA TOTEUTUKSEEN	16
5 AINEISTON KÄSITTELY	18
5.1 Kyselylomakkeen täsmälliset ja arvionvaraiset tosiasiakysymykset	18
5.2 Väittämät	25
5.3 Avoimet kysymykset	26
6 TULOSTEN ARVIOINTI JA YHTEENVETO	28
7 VERKKOSIVUSTON RAKENNE JA TOTEUTUSMENETELMÄT	31
7.1 Julkaisukielet	31
7.2 Staattinen ja dynaaminen verkkosivu	32
7.3 Sisällönhallintajärjestelmät	33
7.4 Olemassa olevan verkkosivuston kuvaus	34
8 VERKKOSIVUSTON SUUNNITTELU JA TOTEUTUS	36
8.1 Sisällönhallintajärjestelmän valinta	37
8.2 Palveluntarjoajan valinta	38
8.3 Väliaikainen sivusto ja sisällön suunnittelu	39
8.4 Käyttöliittymä	40
8.5 Visuaalinen ilme	43
8.6 Verkkosivuston julkaisu ja toimintojen yhteenveto	44
9 POHDINTA	48

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihetta miettiessäni pohdin, mitä itseäni kiinnostavaa ilmiötä alkaisin tutkia: miten saisin yhdistettyä omat mielenkiinnon kohteet, kuten kuvankäsittelyn, graafisen suunnittelun ja muun opintojen aikana hankitun osaamisen, sellaiseen toimintaan, jota arvostan ja haluan tukea? Päätin, että suuntaan energiani yleishyödyllisen toiminnan tukemiseen. Sopivia vaihtoehtoja kartoittaessani koin velvollisuudekseni kysyä opinnäytetyömahdollisuutta entiseltä kotikylältäni Juopulilta. Otin yhteyttä Juopulin kyläyhdistys ry:n sihteeriin ja keskustelimme asiasta. Sovimme, että tulen keskustelemaan asiasta tarkemmin kyläyhdistyksen hallituksen kokoukseen. Kertoessani omista opinnoistani tietojenkäsittelyn koulutusohjelmassa, esille nousi kyläyhdistyksen verkkosivuston sen hetkinen tila. Verkkosivuston viimeisimmästä uudistuksesta oli vuosia ja yleinen mielipide hallituksen keskuudessa oli, että uudistusta kaivataan. Kyläläisten keskuudesta kantautuvien puheiden mukaan verkkosivusto ei ollut sillä hetkellä kovassa suosiossa. Kokouksessa asiaa pohdittuamme totesimme, että tässä olisi hyvä aihe opinnäytetyöhön. Tavoitteena olisi tutkia kyläläisten käyttötottumuksia ja mielipiteitä <http://juopuli.net> -verkkosivustosta ja tulosten perusteella päivittää verkkosivusto tämän päivän vaatimuksia vastaavaksi. Lähtökohdaksi kehittämiseksi valittiin kyläläisten toiveet uudesta verkkosivustosta. Käytännössä tämä tarkoitti olemassa olevan verkkosivuston tilan selvittämistä. Selvityksestä tulisi käydä ilmi, millainen on verkkosivuston käyttöaste kyläläisten keskuudessa, kuinka tyytyväisiä siihen ollaan ja mitä uudistuksia verkkosivustolle mahdollisesti kaivataan sitä tosi asiaa unohtamatta, että verkkosivuston avulla kylää markkinoidaan myös laajemmalle alueelle.

2 TOIMEKSIANTAJA

Tässä luvussa käsittelen opinnäytetyön toimeksiantajaorganisaatiota ja sen tuottamaa toimintaa ja asemaa yhteiskunnassa. Pohdin myös opinnäytetyön ajankohtaisuutta eli sitä, miksi juuri nyt on oikea aika selvittää verkkosivuston tila.

2.1 Juopulin kyläyhdistys ry.

Juopulin kyläyhdistys ry. on Oulun kaupungissa, Ylikiimingin kaupunginosassa sijaitsevan Juopulin kylän kylätoiminnoista vastaava yhdistys. Järjestäytynyt kylätoiminta on alkanut Juopulilla jo vuonna 1980. Vuonna 2004 kylätoimikunta muutettiin kyläyhdistykseksi. Juopulin kyläyhdistyksen tehtävänä on edustaa kylän asukkaita, kehittää kylää ja edistää kylätoimintaa ja yhteishenkeä. Kyläyhdistyksen hallinnosta vastaa vuosittaisessa vuosikokouksessa valittu hallitus, jonka vastuulla on yhdistyksen asioiden toteuttaminen käytännössä.

Juopulin kyläyhdistys on yksi aktiivisimmista kyläyhdistyksistä entisen Ylikiimingin kunnan alueella. Se on järjestänyt vuosien varrella lukuisia erilaisia tapahtumia. Näistä tunnetuin on kesäisin Kiiminkien hevosystävien kanssa yhteistyössä järjestettävä Juopulin ravit, joka vuodesta toiseen kerää runsaslukuisen yleisön. Koulutoiminnan loputtua vuonna 2005 ja asukasluvun käännyttyä laskuun pelättiin kylän autioituvan, mutta kyläyhdistys ei antanut menetyksen lannistaa, vaan jatkoi aktiivista toimintaansa. Vuonna 2006 julkaistiin kyläyhdistyksen ensimmäinen verkkosivusto lisäkanavaksi asioiden tiedottamiseen kyläläisille ja kylän markkinointiin laajemmalle alueelle. Vuonna 2007 kyläyhdistys ryhtyi valmistelemaan Juopulin talouksien liittämistä kunnalliseen jätevesiverkostoon. Hankkeen toteuttamista varten perustettiin Juopulin viemäriosuuskunta, joka vei hankkeen loppuun. Kylän markkinointi Internetissä ja jätevesiviemärin valmistuminen olivat avainasemassa siinä, että kylän kiinnostavuus asuinpaikkana lisääntyi ja asukasluku kääntyi jälleen kasvuun. Vuonna 2009 saatiin valmiiksi myös Timo Sarkkisen toimittama kylähistoriakirja *Juopuli Juurillaan*, mikä lisäsi kylän yhteisöllisyyttä ja kiinnostavuutta entisestään.

2.2 Opinnäytetyön ajankohtaisuus

Vuonna 2009 Ylikiimingin kunta liitettiin Oulun kaupunkiin ja kylällä oleva koulurakennus siirtyi kaupungin omistukseen. Kyläyhdistys päätti vuonna 2010 hankkia koulurakennuksen kaupungilta kyläläisten käyttöön. Tänä päivänä entinen koulurakennus on Juopulin kylätalo. Oulun kaupunki kasvaa jälleen, kun vuoden 2013 alussa siihen liittyy lisää kuntia. Pienen, alle 200 asukkaan kylän elinehto on pitää itsensä näkyvillä ja antaa kuulua itsestään. Kyläsuunnitelmassa kylän tavoitteisiin on määritelty asukasluvun sopiva kasvu, joten Oulun kasvaessa kylän markkinointi on entistä ajankohtaisempaa. Kylän markkinointi onnistuu parhaiten verkkosivuston kautta ja kyläyhdistyksellä on jo tällainen olemassa. Verkkosivustoa ei ole kuitenkaan uudistettu vuosiin ja sen kävijämäärät ovat hiipuneet alle 200 eri kävijään kuukaudessa. Myös verkkosivuston suosio kyläläisten keskuudessa on ollut pitkään arvoitus. Kyläyhdistyksen hallitus on pohtinut, käyttävätkö kyläläiset sivustoa ja onko sivustolla sellaisia asioita, joita kyläläiset tarvitsevat? On tärkeää, että kyläyhdistyksen verkkosivusto koetaan kyläläisten keskuudessa kylän omaksi sivustoksi ja palvelukanavaksi, eikä ainoastaan pienen piirin omaksi projektiksi. Näiden kysymysten pohjalta lähdettiin miettimään tutkimusprosessin toteuttamista ja tutkimusasetelmaa.

3 TUTKIMUSPROSESSI

Tässä luvussa käsittelen opinnäytetyön tutkimusprosessia ja kerron tutkimusasetelman muodostumisesta ja tutkimuksen tarkoituksesta. Käyn läpi tämän opinnäytetyön tutkimusongelmaa ja sitä, millaisia alaongelmia siitä muodostettiin. Käsittelen myös tutkimusmenetelmiä, kohteen kuvaamista ja aineistonkeruumenetelmiä.

3.1 Tutkimusasetelma

Tutkimus on luova prosessi joka voi olla teoreettista tai empiiristä. Empiirisessä tutkimuksessa tehdään havaintoihin perustuvaa tutkimusta. Käytännössä tämä perustuu teoreettisen tutkimuksen perusteella kehitettyihin menetelmiin. Tutkimuksessa voidaan testata hypoteeseja eli oletuksia, mutta tutkittavana voi olla myös tutkimusongelma, jonka ratkaiseminen ja selvittäminen tuovat vastauksen siihen, miten jokin asia pitäisi toteuttaa. (Heikkilä, 2008, 13.)

Empiirisen tutkimuksen tutkimusasetelma voidaan jakaa kolmeen osaan: tutkimusongelmaan, aineistoon ja menetelmään. Näistä keskeisin on tutkimusongelma, jonka määrittelyn onnistumisesta on kiinni koko tutkimuksen hyöty. Tutkimuksen suunnittelu ja toteutus selkiytyvät, kun tiedetään, mihin ongelmaan haetaan vastausta. Tutkimusongelman tulee johtaa aineiston kokoamista, käsittelyä ja analysointia, mutta vaikka ongelma olisi kuinka selkeä tahansa, on ongelma yleensä paloitteltava pienempiin alaosiin. (Heikkilä, 2008, 23.)

3.2 Tutkimuksen tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmaa lähdettiin miettimään siitä lähtökohdasta, että uusi verkkosivusto vastaisi mahdollisimman hyvin kyläläisten tarpeita, koska kyläyhdistyksen velvollisuus on huolehtia ensisijaisesti kyläläisten tarpeista ja hyvinvoinnista. Tutkimusongelmaa jäseneltäessä pohdittiin verkkosivuston suosiota kyläläisten keskuudessa ja sitä, millainen sen käyttöaste on. Varsinainen tutkimusongelma ja tutkimuksen tarkoitus kiteytyi kysymykseen, miten juopulilaiset kotitaloudet ovat ottaneet kyläyhdistyksen verkkosivuston omakseen? Tästä tutkimusongelmasta paloitteltiin alaongelmia.

Alaongelmista muodostui seuraavanlaisia kysymyksiä:

- Onko juopulilaisilla kotitalouksilla Internet-yhteydellä varustettuja tietokoneita käytössä?
- Tietävätkö juopulilaiset kotitaloudet kyläyhdistyksen verkkosivuston olemassaolosta?
- Palveleeko verkkosivusto juopulilaisten kotitalouksien tarpeita?
- Vastaako sivuston sisältö sille asetettuja tavoitteita?
- Onko verkkosivusto helppokäyttöinen?
- Onko verkkosivustolla oleva tieto ajan tasalla?
- Millaista sisältöä juopulilaiset kotitaloudet haluaisivat verkkosivustolla olevan?

3.3 Tutkimusmenetelmiä

Tutkimuksen perusjoukko on tutkimuksen kohteena oleva joukko, josta tietoa halutaan. Kokonaistutkimuksessa tutkitaan koko perusjoukko ja osatutkimuksessa perusjoukon osa eli otos. Jos perusjoukko on pieni, yksiköiden määrä alle sata, kannattaa tehdä kokonaistutkimus. (Heikkilä, 2008, 14, 33.)

Tämän opinnäytetyön tutkimusta suunniteltaessa mietittiin yhdessä toimeksiantajaorganisaation kanssa, millä tasolla vastauksia halutaan. Jos tutkimuksen kohteeksi eli havaintoyksiköksi olisi valittu vakituisesti Juopulilla asuva henkilö, olisi vaarana ollut, että tutkimus ei välttämättä antaisi oikeaa kuvaa vallitsevasta tilanteesta. Tämän takia tehtiin johtopäätös, että asiaa kannattaa tutkia vakituisten juopulilaisten kotitalouksien tasolla. Jokaisesta kotitaloudesta eniten tietotekniikkaa käyttävä henkilö vastaisi tutkimukseen, mutta ottaisi tarvittaessa huomioon koko kotitalouden kokemukset. Näin tutkimuksen ajateltiin vastaavan parhaiten todellista tilannetta. Tutkimuksen havaintoyksiköksi määriteltiin siis vakituisesti juopulilla asuva kotitalous. Koska Juopulilla on vakituisia kotitalouksia alle sata, kokonaistutkimus oli perusteltu vaihtoehto.

Määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusta sanotaan tilastolliseksi tutkimukseksi. Se edellyttää riittävän suurta ja edustavaa otosta ja siinä kuvataan numeerisen tiedon ja taulukoiden avulla asioita, asioiden riippuvuuksia tai ilmiössä tapahtuneita muutoksia. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla pystytään kartoittamaan olemassa oleva tilanne mutta ei yleensä pystytäkään selittämään syytä miksi näin on. (Heikkilä, 2008, 16.)

Kvantitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on saada tietoa, joka on yleistettävissä. Tieto on luonteeltaan tilastollis-matemaattista, ja sitä käsitellään tilastollisina yksiköinä. Tiedon luonteen takia kvantitatiivisesta tutkimuksesta häviää kaikki vähänkään ihmisen omakohtaiseen tulkintaan viittaavat seikat. (Anttila, 2006, 236.)

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus auttaa ymmärtämään ja selittämään tutkimuskohteen käyttäytymisen syitä. Siinä keskitytään yleensä pieneen määrään tapauksia, mutta tapaukset pyritään analysoimaan mahdollisimman tarkasti. Kvalitatiivinen tutkimus ei pyri tilastollisiin yleistyksiin. Se pyrkii selittämään kohderyhmän arvoja, asenteita tai tarpeita, jotta saadaan riittävästi tietoa tuotekehittelyn pohjaksi. (Heikkilä, 2008, 16.)

Laatu on itsessään käsite, ja laadullisen tutkimuksen tavoitteena onkin selvittää jonkin ilmiön laatua. Määrällistä ja laadullista tutkimusta on tarpeetonta asettaa toisilleen vastakkaisiksi, koska myös laadullista ilmiötä voidaan kuvata määrein ja numeroin. Laadullisissa tutkimuksissa tuloksiin vaikuttaa tutkijan mielenkiinto tutkittavaa asiaa kohtaan. Tutkimusta leimaa se, että tutkijan oma elämänhistoria vaikuttaa näkökulman valintaan ja hän valitseekin yleensä lähestymistapansa käytännön kokemuksista ja omasta historiastaan. Laadullisen tutkimuksen ideana on tulkita tutkittava ilmiö. (Anttila, 2006, 276.)

3.4 Kohteen kuvaaminen

Kuvailevan eli deskriptiivisen tutkimusmenetelmän tarkoituksena on kuvata tutkittavaan kohteeseen liittyvät tosiasiat ja tunnuspiirteet tarkasti. Deskriptiivisen kuvailun pätevyyttä ja soveltuvuutta arvioidaan sen mukaan, miten hyvin se kuvailee kohdettaan. Tällainen tutkimus suoritetaan yleensä tutkittavan kohteen luonnollisessa ympäristössä. Yleensä tavoitteena on rakentaa havaituista seikoista jokin uusi asia tai kohottaa jonkin asian ominaisuuksia paremmin ymmärrettäväksi. Deskriptiivinen lähestymistapa pyrkii kuvailemaan ja selittämään tutkittavaa kohdetta muuttamatta kohdetta toisenlaiseksi. Kuvaileva tutkimus sisältää jonkin verran analyysiä, esimerkiksi ilmiöiden kuvailevaa luokittelua. Deskriptiivinen menetelmä ei välttämättä ole luonteeltaan pelkästään laadullista, kuvailevaa vaan siihen voidaan hyvin yhdistellä myös numeraalista tietoa. Tällaisen tiedon kaikki muuttujat ovat samantasoisia, jolloin jakoa riippuviin ja riippumattomiin muuttujiin ei ole. Muuttujat nimetään ongelmien tai aihepiirien mukaan. Luonteenomaista kuvailevalle tutkimusmenetelmälle on, että menetelmän avulla pyritään

kuvaamaan tilanteita, tapahtumia ja ilmiötä. Niiden avulla ei selitetä asioiden välisiä yhteyksiä, ei testata oletuksia, ei tehdä ennustuksia, ei mietitä selityksiä eikä seurauksia. (Anttila, 2006, 287.)

3.5 Tutkimusaineisto ja sen kerääminen

Tutkimusote ja tutkimusaineisto voi olla määrällinen tai laadullinen riippuen siitä, kumpi sopii tutkimukseen paremmin. Joissain tapauksissa voidaan hyödyntää molempia, jolloin ne onnistuneesti täydentävät toisiaan. Aineistonkeruussa ei voida tehdä näiden tutkimusotteiden välille selvää rajaa. Tutkimus voi perustua valmiiseen aineistoon, tai se voi olla tutkimusta varten kerättyä materiaalia. Tutkimusta varten tietoja kerätään kyselylomakkeiden lisäksi erilaisilla haastatteluilla. Kun aineistoa lähdetään keräämään, on päätettävä tutkimusongelman perusteella, mikä on kohderyhmä ja mikä on tilanteeseen paras tiedonkeruumenetelmä. Eri tiedonkeruumenetelmillä on hyvät ja huonot puolensa. Tutkittavan asian luonne, tutkimuksen tavoite, aikataulu ja budjetti vaikuttavat menetelmien valintaan. (Heikkilä, 2008, 16–19.)

Kyselytutkimuksessa tiedon kerääminen tapahtuu kyselylomakkeella. Lomake on syytä suunnitella huolellisesti, sillä siitä riippuu koko tutkimuksen onnistuminen. Tavoitteena on luoda kokonaisuus, jossa toteutuvat sekä tilastolliset että sisällölliset näkökohdat. (Vehkalahti, 2008, 20.)

Kyselylomake voi nykypäivänä olla tavallisen paperilomakkeen asemasta myös Internetissä täytettävä lomake. Tutkimuksen tavoite ja asiat, joihin haetaan vastauksia, on oltava täysin selvillä ennen kuin aletaan laatia kysymyksiä. On varmistettava, että kysymyksillä saadaan selvitettyä tutkittava asia. On myös mietittävä, tarvitaanko kontrollikysymyksiä varmistamaan vastausten johdonmukaisuus. Kysymyksiä ei voi muuttaa tiedonkeruun jälkeen. (Heikkilä, 2008, 47.)

Kyselytutkimuksen tavoitteena on saada koottua tietyltä joukolta vastauksia samoihin kysymyksiin. Tarkoituksena on koota yksityiskohtaista tietoa, joka kuvaa olemassa olevaa ilmiötä ja määrittelee olemassa olevia ongelmia ja käytänteitä. Kyselylomaketta laadittaessa joudutaan miettimään tarkoin kyselyyn liittyvien muuttujien määrää ja sisältöä, jotta kohteena olevat henkilöt pystyvät vastaamaan jokaiseen kysymykseen yksiselitteisesti ja empimättä. (Anttila, 2006, 260.)

3.6 Hyvän kyselylomakkeen ominaispiirteet

Kyselylomakkeen ulkonäöllä on suuri vaikutus kyselytutkimuksen onnistumiseen. Siitä on muotoiltava selkeä, siisti ja houkuttelevan näköinen, jotta vastaaja päättää vastata siihen. Lomakkeen alkuun on syytä sijoittaa helpommat, yleensä taustatietoja keräävät kysymykset ja kysymykset, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Tärkeimmät kysymykset kannattaa sijoittaa lomakkeen alkupuolelle, koska alkuvaiheessa vastauksia yleensä harkitaan tarkemmin. Sen lisäksi, että lomakkeen on oltava selkeä, sen on oltava looginen ja kokonaisuuksiin ryhmitelty. Vastausohjeiden on oltava selkeitä ja yksiselitteisiä, ja kerrallaan voi kysyä vain yhtä asiaa. Lomake ei saa olla liian pitkä, ja se täytyy esitellä. (Heikkilä, 2008, 48–49.)

Suljetuilla kysymyksillä tarkoitetaan kysymyksiä, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Niitä voidaan käyttää silloin, kun mahdolliset, selkeästi rajatut vastausvaihtoehdot ovat tiedossa etukäteen. Suljettujen kysymysten tarkoituksena on yksinkertaistaa vastauksia ja estää virheitä. Kaikki vastaajat eivät ole kielellisesti lahjakkaita. Kun tarjotaan valmiit vaihtoehdot, vastaaminen ei esty kielivaikeuksien takia. Suljettuja kysymyksiä laadittaessa on otettava huomioon, että kaikille vastaajille on löydyttävä sopiva vaihtoehto ja vastausvaihtoehtojen tulee olla toisensa poissulkevia. Suljettujen kysymyksien etuja ovat nopea vastaaminen ja vastausten nopea käsittely. Haittapuolina ovat vastausten antaminen harkitsematta ja vastaajan johdattelu vaihtoehtojen avulla. (Heikkilä, 2008, 50–51.)

Esimerkki suljetusta kysymyksestä:

Sukupuoli 1 Mies
 2 Nainen

Kyselytutkimuksissa on usein mukana myös avoimia kysymyksiä. Avoimia kysymyksiä käytetään silloin, kun vaihtoehtoja ei tarkkaan tunneta etukäteen. Ne ovat yleensä helppoja laatia mutta työläitä käsitellä. Niiden avulla saadaan usein vastauksia, joita ei etukäteen osattu ajatella. Uudet hyvät ideat tulevat esille yleensä näiden kautta. Avoimet kysymykset sijoitetaan yleensä kyselylomakkeen loppuun. On huomioitava, että avointen kysymysten vastauksille on järjestetty riittävästi tilaa. (Heikkilä, 2008, 49.)

Kyselytutkimuksissa käytetään usein suljettujen kysymysten muodossa olevia väittämiä, joihin otetaan kantaa asteikkotyypisillä vastausvaihtoehdoilla. Kun halutaan selvittää asian tai ilmiön osatekijän tärkeys, se täytyy mitata omalla kysymyksellään. Yksi yleisimmin käytetyistä asenneasteikoista on Likertin asteikko. Se on tavallisesti 4-5 portainen asteikko, jossa toisena ääripäänä on useimmiten vaihtoehto täysin samaa mieltä ja toisena ääripäänä vaihtoehto täysin eri mieltä. Vastaaja valitsee asteikolta parhaiten omaa käsitystään kuvaavan vaihtoehdon. (Heikkilä, 2008, 53.)

Esimerkki:

Opinnäytetyön tekeminen on mielenkiintoista	1 Täysin eri mieltä
	2 Jokseenkin eri mieltä
	3 Ei samaa mieltä, eikä eri mieltä
	4 Jokseenkin samaa mieltä
	5 Täysin samaa mieltä

Usein vaihtoehtoa 3 ei käytetä lainkaan, jotta vastaaja voidaan pakottaa ottamaan kantaa suuntaan tai toiseen. Likertin asteikosta puhuttaessa on syytä muistaa, että kyseessä on järjestysasteikon tasoinen muuttuja, jolloin keskiarvoa ei lasketa. Jos kysytään monta kysymystä tällä menetelmällä, käytetään kunkin väittämän keskiarvoa yleiskuvan antamiseen. Tällä tavoin saadaan sitä suurempi keskiarvo, mitä enemmän samaa mieltä ollaan. Siksi numerointi on aloitettu arvosta 1 = Täysin eri mieltä. (Heikkilä, 2008, 54.)

3.7 Kyselyn toteuttaminen

Tutkijan tehtäviin kuuluu antaa vastaajalle tietoa siitä, mistä tutkimuksessa on kysymys, mihin tarkoitukseen tutkimusta tehdään ja mihin sen tuloksia käytetään. Vastaajalle on vakuutettava, että hänen henkilötietosuojansa ei ole missään vaiheessa uhattuna ja ettei tuloksia ilmoiteta henkilötasolla. Samalla on ilmoitettava yksikkö, jonka nimissä toimitaan ja viimeinen palautuspäivämäärä. (Anttila, 2006, 267.)

Tutkimuslomake sisältää saatekirjeen ja varsinaisen vastauslomakkeen. Saatekirjeellä motivoidaan vastaajaa täyttämään lomake ja selvitetään tutkimuksen taustaa. Saatekirje voi

ratkaista, vastataanko lomakkeeseen vai ei. Sen tulee olla kohtelias ja pituudeltaan enintään sivun mittainen. (Heikkilä, 2008, 61.)

Kyselylomakkeen kysymykset voidaan jakaa sisällön perusteella ryhmiin. Täsmällisiin tosiasiakysymyksiin vastaaminen ei edellytä mielipiteitä, vaan tarkkoja tosiasioita. Näitäkin tietoja kysyttäessä on varmistettava kysymysten yksiselitteisyys. Esimerkiksi ammattia kysyttäessä on annettava ohjeet, mitä sillä hetkellä eläkkeellä olevat vastaavat. Arvionvaraisiin tosiasiakysymyksiin kuuluvat määriä mittaavat kysymykset, joita on usein vaikea muistaa tai määrittää. Asenteita, arvoja ja mielipiteitä mitattaessa on korostettava, että vastaajat vastaavat kysymyksiin niin kuin oikeasti asiasta ajattelevat. (Heikkilä, 2008, 55–56.)

Kohteliasta lähestymistapaa mietittäessä kannattaa harkita tarkoin, käyttääkö teittelyä vai sinuttelua. Nuoria koskevassa tutkimuksessa on yleensä luonnollista sinutella. Te-muotoa käytetään, jos tutkimus koskee vanhempia tai erityisen arvostettuja henkilöitä. Tärkeintä on kuitenkin johdonmukainen muodon käyttäminen. Taustatietoja kysyttäessä on vältettävä niin tarkkaa muotoa, ettei vastaajaa pystytä tunnistamaan niiden perusteella. Erilaiset esitystavat vaikuttavat tietojen syöttöön ja tulosten saantiin. Joidenkin tutkimusten mukaan vastaajat rastittavat mieluummin vastauksensa kuin ympyröivät sen. (Heikkilä, 2008, 57–58.)

Vaikka lomake olisi tehty kuinka huolellisesti, se on syytä aina testata koehenkilöiden avulla. Testaamisen riittää 5-10 henkeä, joiden on aktiivisesti selvitettävä kysymysten ja ohjeiden selkeys ja yksiselitteisyys ja mietittävä, onko jotain olennaista jäänyt kysymättä tai onko joku kysymys turha. Testaamisen jälkeen tehdään tarvittavat muutokset ja annetaan lomake vielä kerran jollekulle muulle luettavaksi. Yleensä ongelmia ilmenee ohjeissa, joissa kehoitetaan tietyn vastausvaihtoehdon valintaan siirtymään johonkin tiettyyn kohtaan lomakkeessa. (Heikkilä, 2008, 61.)

4 SUUNNITELMASTA TOTEUTUKSEEN

Tämän opinnäytetyön kohdalla on tärkeä huomata, että tässä tapauksessa lähdettiin siis tekemään laadullista, deskriptiivistä tutkimusta, jossa kuitenkin käytetään hyväksi numeraalista tietoa aineiston käsittelyä helpottamiseksi. Tilastollisia yleistyksiä ei lähdetty tavoittelemaan. Tavoitteena sen sijaan oli kuvata ja selittää tarkasti <http://juopuli.net> – verkkosivuston tila juopullaisen kotitalouden näkökulmasta ja löytää vastaukset tutkittaviin ongelmiin. Aineistosta oli tarkoitus tehdä kuvailevaa luokittelua ja analyysijä.

Tutkimuksen osalta oli päätettävä, millainen aineistonkeruumenetelmä sopii parhaiten juuri tähän tapaukseen. Päädyttiin kyselylomakkeeseen ja kirjekyselyyn, koska tällainen tutkimus oli edullisin toteuttaa ja sen toteuttamiselle, jakelulle ja palautukselle löytyi aikataulullisesti sopiva ajankohta. Koska ei voitu olla varmoja, onko kaikilla kotitalouksilla Internet-yhteydellä varustettu tietokone, päätettiin käyttää perinteistä paperilomaketta ja jakaa kysely kirjekyselynä postilaatikkoon. Tavoitteena oli, että jokainen kotitalous voi vastata kyselyyn huolimatta siitä, onko taloudessa tietokone tai onko vastaajalla tietokoneen käyttökokemusta lainkaan. Kyselyn palautuspostilaatikoiksi valittiin kyläyhdistyksen hallitusten jäsenten postilaatikat koko kylän alueelta. Vastaajilla oli sama matka palauttaa lomake näihin postilaatikoihin, kuin Postin kirjelaatikkoon. Postituskustannuksia ei tällä tavoin tullut lainkaan. Kotitalouksille annettiin viikko aikaa vastata kyselyyn.

Tutkimuslomake (LIITE) lähdettiin suunnittelemaan alusta asti, eikä sen pohjana käytetty valmiita malleja. Lomakkeesta muodostui kokonaisuudessaan 4-sivuinen. Lomakkeen 1. sivu oli saatekirje, jossa kerrottiin tutkimuksen taustat ja annettiin palautusohjeet. Saatekirjeessä ja kysymysten muotoilussa oli perusteltua käyttää teitittelyä, koska tiedossa oli, että suuri osa vastaajista on vanhempaa väestöä. Vastaajien kesken päätettiin järjestää t-paita-arvonta, jonka voittaja saisi uuden Juopuli-aiheisen t-paidan itselleen. Tämän arveltiin lisäävän vastausintoa ja nostavan vastausprosenttia.

Varsinaisen kyselylomakkeen ensimmäisellä sivulla kysyttiin taustatietoja eli täsmällisiä ja arvionvaraisia tosiasiakysymyksiä. Helpoilla, täsmällisillä tosiasiakysymyksillä haluttiin lämmitellä vastaajaa seuraavia kysymyksiä varten. Taustatiedoista siirryttiin arvionvaraisiin kysymyksiin. Jos vastaajalla ei ollut lainkaan käyttökokemusta <http://juopuli.net> – verkkosivustosta, häntä

kehotettiin siirtymään suoraan sivulle 3, sen jälkeen kun hän oli vastannut ensimmäisen sivun kysymyksiin.

Tutkimuslomakkeen (LIITE) sivulla 2 käsiteltiin sivuston käyttötarkoitusta, käyttötapaa, sosiaalisen median jakamismahdollisuuksia ja sivustolla esitettyyn tietoon reagoimista. Näiden kysymysten lisäksi oli vastattavana useita väittämiä, jotka koskivat jollain tavalla nykyistä verkkosivustoa. Kyselyn kolmannelle sivulle oli asetettu avoimia kysymyksiä siltä varalta, jos jotain jäi kysymättä tai jollain oli jokin uusi, odottamaton idea tai muuten vaan terveisiä lähetettävänä. Yhteystietolomake oli myös sijoitettu kolmannen sivun loppuun.

Tutkimuslomake testattiin useilla koehenkilöillä. Koehenkilöiden esille nostamat ongelmat korjattiin, ja tutkimuslomake testattiin tämän jälkeen toisilla koehenkilöillä. Kun kaikki huomatu ongelmat ja virheet oli korjattu, lomakkeet tulostettiin ja jaettiin juopulilaisiin kotitalouksiin. Aikaa lomakkeen täyttämiseen kotitalouksilla oli tasan viikko. Tähän aikaan päädyttiin siitä syystä, että ajateltiin, että ne jotka vastaavat, vastaavat joka tapauksessa heti ja palauttavat lomakkeen lähimpään palautuslaatikkoon. Tasan viikon päästä lomakkeen jakamisesta oli tulossa kylä tapahtuma, jossa lomakkeen pystyi myös halutessaan palauttamaan. Tämä vaihtoehto oli tarkoitettu niille, jotka eivät halunneet täyttää lomaketta heti ja joiden oli joka tapauksessa tarkoitus osallistua kylä tapahtumaan.

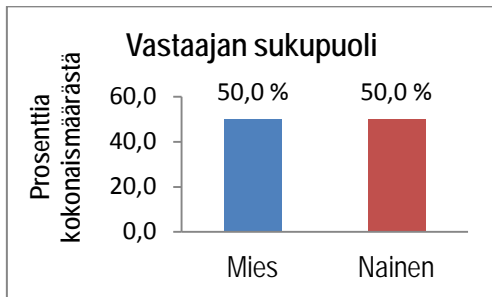
Lomakkeita palautui kylä tapahtumaan ja vastaanottopisteisiin yhteensä 20 kpl. Lomakkeita jaettiin yhteensä 75kpl. Tämä antoi vastausprosentiksi 27 %. Sitä voidaan pitää kohtalaisena tuloksena, ja siitä voidaan hyvin tehdä suuntaa antavia johtopäätöksiä. Uskoisin, että juopulilaisilla kotitalouksilla voidaan ajatella olevan suhteellisen samankaltaisia toimintatapoja ja tavoitteita, joten lopputuloskin tulisi todennäköisesti olemaan varsin uskottava. Tilastolliseen analysointiin tai yleistyksiin se ei riittäisi, mutta siihen tämä tutkimus ei pyrkinytkään. Uusintakierros olisi tuskin tuonut lisää vastauksia tähän tutkimukseen. Ennen kuin vastauksia alettiin käsitellä, oli lomakkeista poistettava yhteystieto-osa ja saatekirje. Tulokset syötettiin SPSS-tilasto-ohjelmaan ja graafien ja taulukon luonnissa apuna käytettiin Microsoftin Excel –ohjelmaa.

5 AINEISTON KÄSITTELY

Tässä luvussa esittelen kyselylomakkeen avulla kerättyä aineistoa graafisesti ja kirjallisesti. Tästä havaintoaineistosta pyrittiin löytämään vastaukset tutkimusongelmasta muodostettuihin alaongelmiin ja muodostamaan yhteenveto.

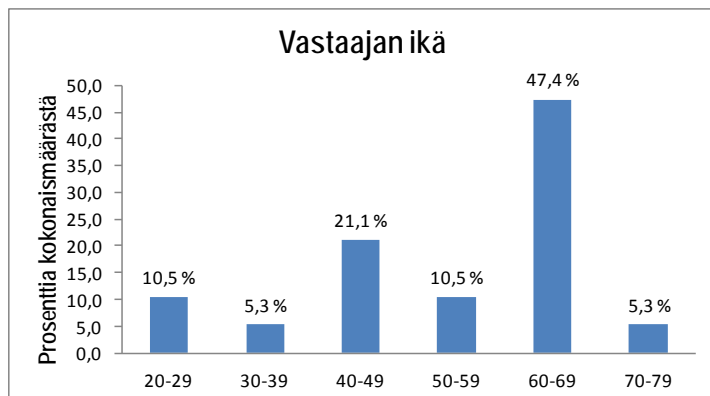
5.1 Kyselylomakkeen täsmälliset ja arvionvaraiset tosiasiakysymykset

Kyselylomakkeen kysymykset 1-15 (LIITE) edustivat täsmällisiä ja arvionvaraisia tosiasiakysymyksiä. Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin vastaajan sukupuolta. Kysymykseen vastaajista oli puolet miehiä ja puolet naisia (Kuvio 1).

Kuvio 1. Vastaajien sukupuolijakauma (n=20)

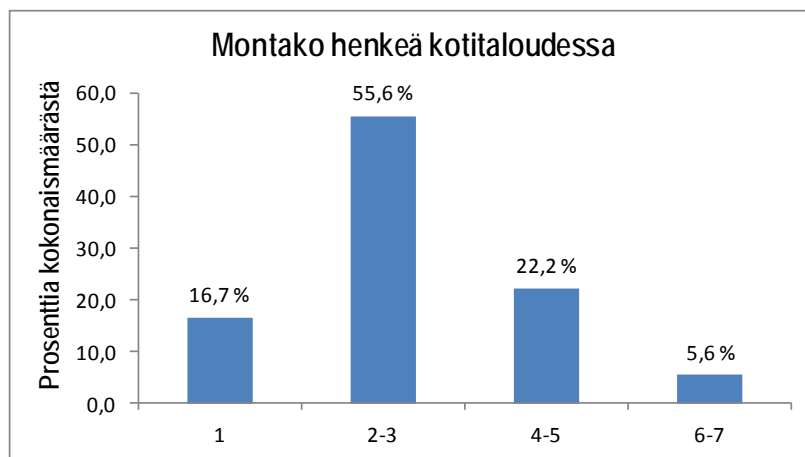
Toisessa kysymyksessä kysyttiin vastaajan ikää. Selvästi suurin osa, 47,4 prosenttia, kysymykseen vastanneista kuului ikäluokkaan 60–69-vuotiaat (Kuvio 2). Alle 20-vuotiaita vastaajia ei ollut lainkaan.

Kuvio 2. Ikäluokkien jakauma (n=20)

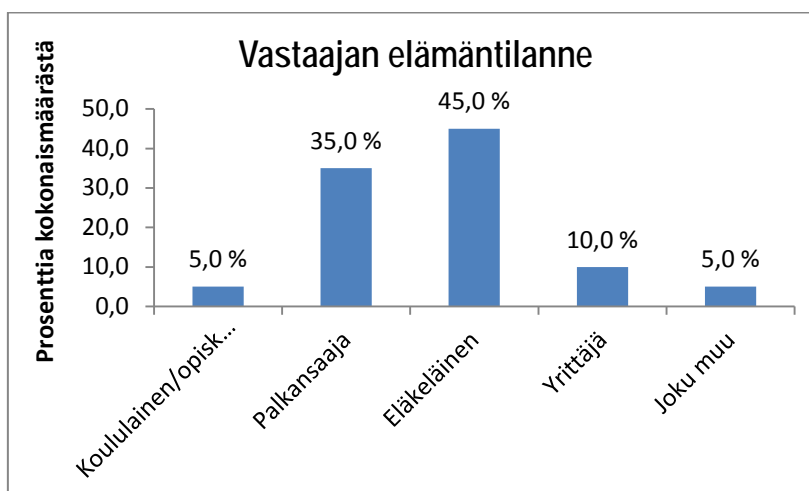
2. kysymyksen perusteella saattaisi erehtyä luulemaan, että 60-69-vuotiaat kyläläiset ovat kiinnostuneimpia <http://juopuli.net> -verkkosivustoon liittyvistä asioista, mutta uskoisin kuitenkin tämän painottumisen liittyvän siihen, että eläkeläisillä oli ehkä eniten aikaa käytettävissä kyselyyn vastaamiseen.

3. kysymyksessä kysyttiin kotitalouden henkilömäärää. Selvä enemmistö, 55,6 prosenttia, kysymykseen vastanneista asuu 2-3 hengen taloudessa (Kuvio 3). On tiedossa, että Juopulilla on paljon eläkeläispariskuntia, mikä näkyy selvänä piikkinä jakaumassa.

Kuvio 3. Henkilömääräjakauma (n=20)

4. Kysymyksessä kysyttiin vastaajan tämänhetkistä elämäntilannetta. Suurin osa vastaajista, 45 prosenttia, oli eläkeläisiä (Kuvio 4). Toiseksi eniten oli palkansaajia.

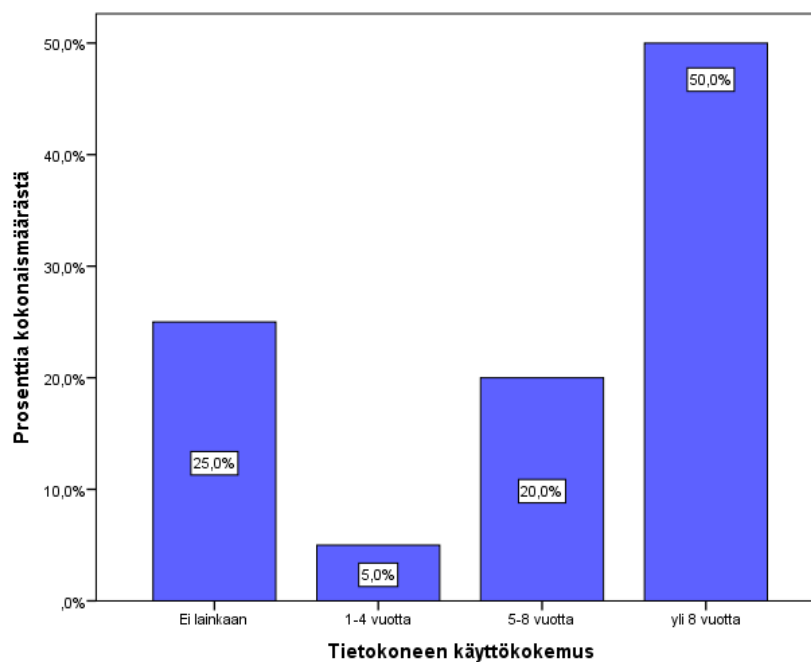
Kuvio 4. Elämäntilannejakauma (n=20)

Viidennessä kysymyksessä kysyttiin vastaajan koulutusta tai ammattia. Taulukossa 1 on esitetty kysymykseen vastanneiden ammatti ja koulutus.

Taulukko 1. Vastaajien koulutukset/ammattit (n=13)

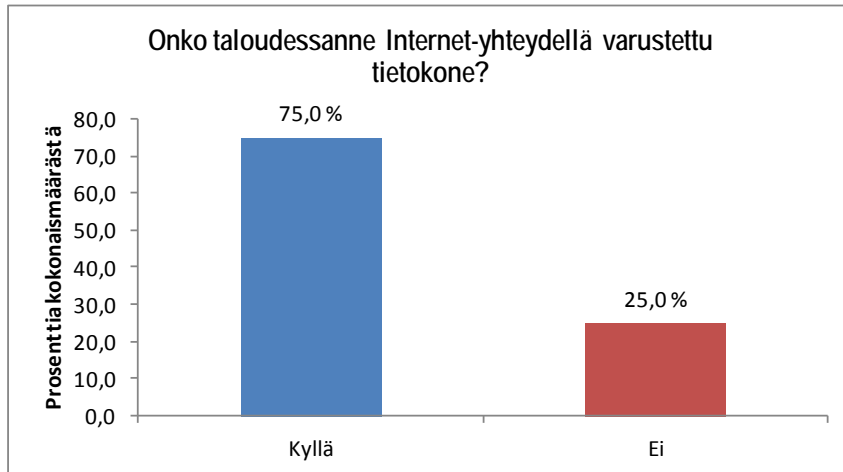
Ammatti/Koulutus	Lukumäärä
Hoitaja	1
Hotelli- ja ravintola-ala	1
Kasvatustieteen maisteri, filosofian yo	1
Kokooja	1
Leipuri-kondiittori/maataloustyöntekijä	1
Lähihoitaja	3
Maanviljelijä/yrittäjä	1
Merkonomi/Silkkipainaja	1
Peruskoulu	1
Teologian maisteri	1
Vakuutusutkinto	1

Kuudennessa kysymyksessä pyydettiin vastaajan arvioita tietokoneen käyttövuosistaan. 50 prosenttia vastaajista oli käyttänyt tietokonetta yli 8 vuotta. 25 prosenttia vastaajista ei ollut käyttänyt tietokonetta lainkaan (Kuvio 5). Vastausten perusteella vaikuttaisi siltä, että jos tietokoneen käyttökokemusta oli, sitä oli useita vuosia tai sitten ei ollenkaan.

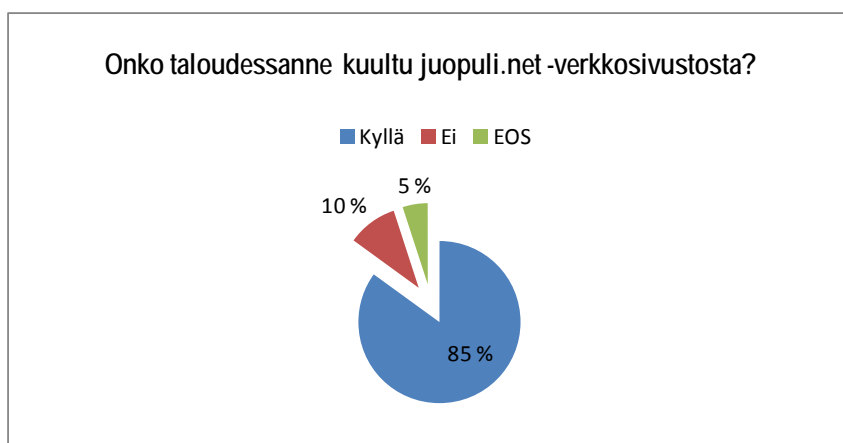
Kuvio 5. Jakauma tietokoneen käyttökokemusvuosista (n=20)

7. kysymyksessä kysyttiin, onko taloudessa Internet-yhteydellä varustettua tietokonetta? 75 prosentilla talouksista oli Internet-yhteydellä varustettu tietokone (Kuvio 6). Edelliseen kysymykseen vastanneista 25 prosentilla ei ollut tietokoneen käyttökokemusta, joten oli loogista, että 25 prosentilla ei myöskään ollut Internet-yhteydellä varustettua tietokonetta.

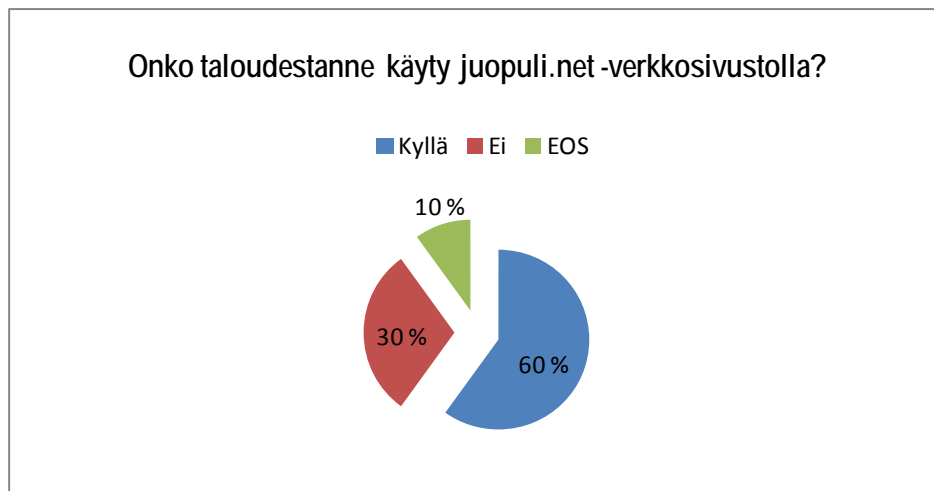
Kuvio 6. Jakauma Internet-yhteydellä varustetun tietokoneen omistamisesta (n=20)

8. Kysymyksessä kysyttiin, onko kukaan taloudestanne kuullut kyläyhdistyksen [www.juopuli.net](http://juopuli.net) -verkkosivustosta? 85 prosenttia kysymykseen vastanneista kotitalouksista oli kuullut <http://juopuli.net> - verkkosivustosta (Kuvio 7). 15 prosenttia kysymykseen vastanneista ei ollut kuullut tai ei osannut sanoa oliko kuullut. Tätä voidaan mielestäni pitää yllättävänä, koska jo kuuden vuoden ajan erilaisissa tapahtumissa ja mainoksissa on mainostettu kyläyhdistyksen verkkosivustoa.

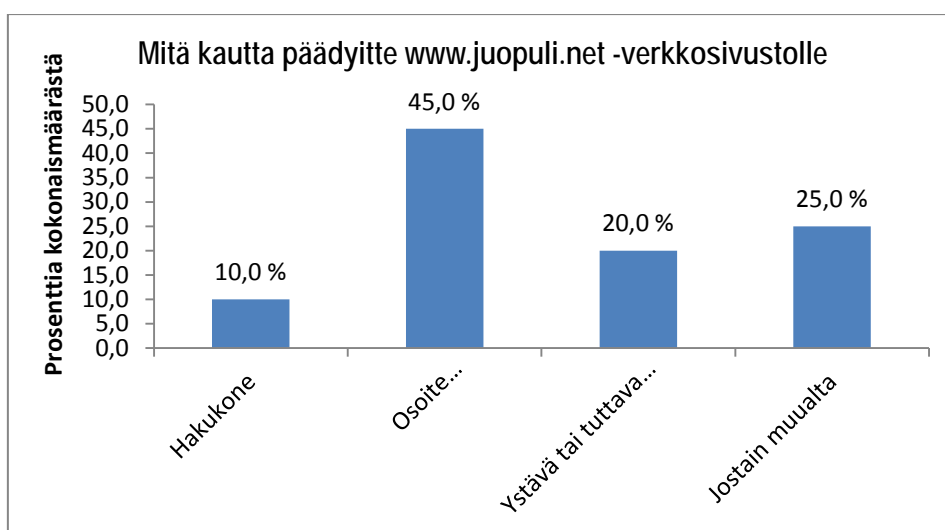
Kuvio 7. Kotitalouksien jakauma verkkosivustosta kuulemisen osalta (n=19)

9. Kysymyksessä kysyttiin, onko kukaan taloudestanne käynyt <http://juopuli.net> -verkkosivustolla? Vain 60 prosenttia oli joskus vierailut sivustolla (Kuvio 8). Peräti 40 prosenttia kysymykseen vastanneista ei ollut koskaan käynyt tai ei osannut sanoa, oliko käynyt verkkosivustolla. Tähän jakaumaan vaikuttanee se, että kyselyyn vastanneista suuri osa on eläkeläisiä, joilla ei ole tietokonetta.

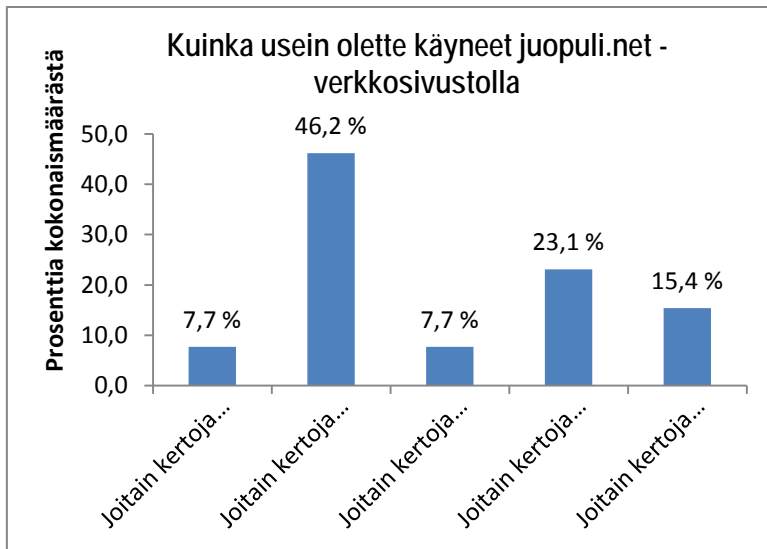
Kuvio 8. Kotitalouksien jakauma <http://juopuli.net> - verkkosivustolla vierailujen osalta (n=18)

10. Kysymys koski sitä, miten <http://juopuli.net> - verkkosivustolle on päädytty. Selvästi suurin osa, 45 prosenttia, oli huomannut osoitteen kyläyhdistyksen tapahtumasta tai ilmoituksesta (Kuvio 9).

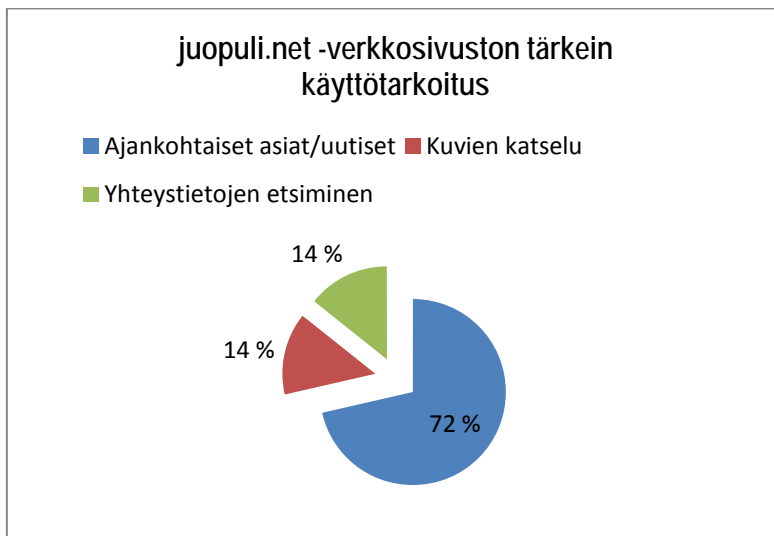
Kuvio 9. Kotitalouksien jakauma verkkosivustolle päätymistavoista (n=15)

11. Kysymyksessä pyydettiin arvioimaan, kuinka usein kotitaloudesta on käyty <http://juopuli.net> - verkkosivustolla? Selvästi yleisin vierailuväli 46,2 prosentin osuudella, oli joitain kertoja kuukaudessa (Kuvio 10). Tämä on mielestäni aika harvoin, jos ajatellaan, että verkkosivustolta etsittäisiin ajankohtaisia asioita ja sitä pidettäisiin tärkeimpänä tiedotuskanavana.

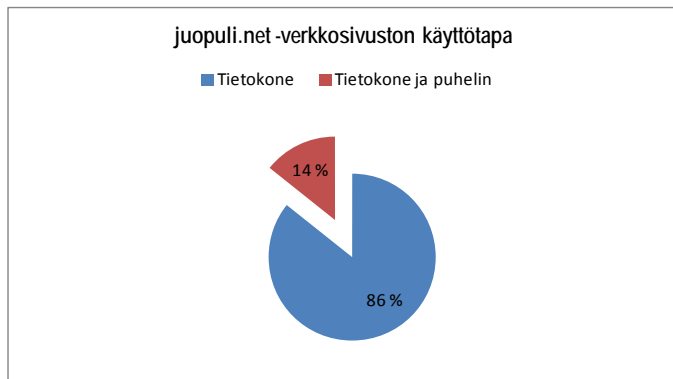
Kuvio 10. Kotitalouksien jakauma verkkosivustolla käyntien tiheydestä (n=13)

12. Kysymys käsitteli <http://juopuli.net> -verkkosivuston kolmea tärkeintä käyttötarkoitusta. Tärkeimmäksi käyttötarkoitukseksi 72 prosenttia kysymykseen vastanneista nimesi Ajankohtaiset asiat/uutiset (Kuvio 11).

Kuvio 11. Kotitalouksien jakauma verkkosivuston tärkeintä käyttötarkoitusta kysyttäessä (n=14)

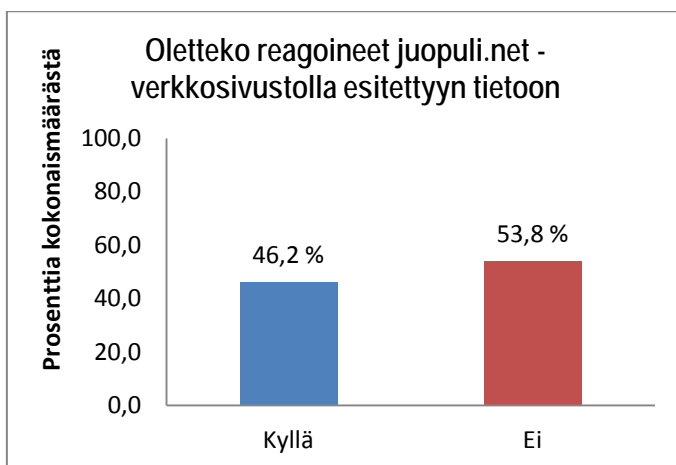
13. Kysymys käsitteli <http://juopuli.net> – verkkosivuston käyttötapaa. Kysymykseen vastanneista 86 prosenttia käyttää verkkosivustoa pelkästään tietokoneella, 14 prosenttia tietokoneella ja puhelimella (Kuvio 12). 14 prosenttia on osuus, joka on huomioitava sivustoa suunniteltaessa. Selaamiseen käytetään nykyään koko ajan enemmän ja enemmän älypuhelinia.

Kuvio 12. Kotitalouksien jakauma verkkosivuston käyttötapaa kysyttäessä (n=12)

14. kysymyksessä kysyttiin <http://juopuli.net> – verkkosivuston sosiaalisen median toiminnoista. Yksikään kotitalous ei ollut jakanut verkkosivuston sisältöä sosiaalisessa mediassa (n=14)

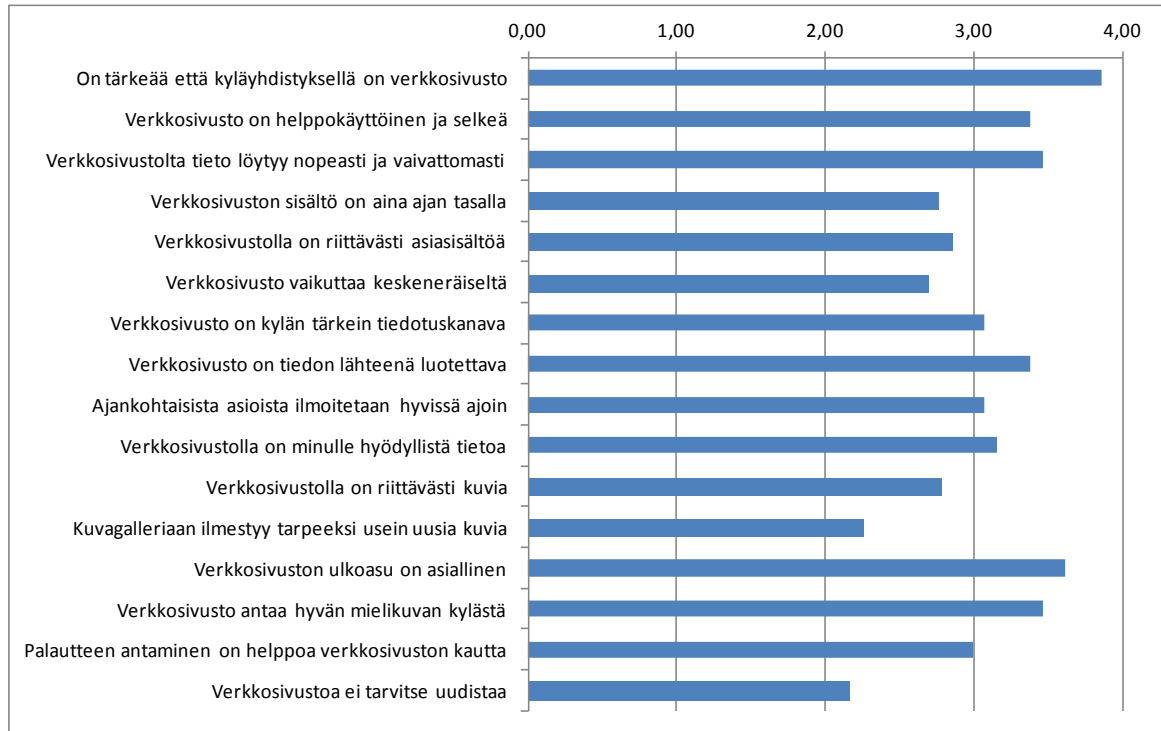
15. Kysymys selvitti reagointia <http://juopuli.net> – verkkosivustolla ilmenneeseen tietoon. 54 prosenttia ei ollut reagoinut millään tavalla (Kuvio 13). Tästä voidaan päätellä, että esimerkiksi tapahtumiin osallistutaan edelleen perinteisen paperi-ilmoituksen perusteella. Tämä ei ole yllätys, jos ajatellaan, että vierailut painottuvat enimmäkseen joihinkin kertoihin kuukaudessa.

Kuvio 13. Kotitalouksien jakauma verkkosivustolla esitettyyn tietoon reagointiin (n=13)

5.2 Väittämät

Kysymykset 16–31 sisälsivät <http://juopuli.net> – verkkosivustoon liittymiä väittämiä. Alla olevassa kuviossa (Kuvio 14) on esitelty vastaajien mielipiteitä. Mitä pidempi palkki, sitä enemmän ollaan samaa mieltä väittämän kanssa. Palkki kuvaa vastausten keskiarvoa kutakin väittämää kohden.

Kuvio 14. Vastausten keskiarvo väittämää kohden

Väittämiin tulleista vastauksista oli selvästi havaittavissa, että verkkosivuston olemassaoloa pidetään tärkeänä kylälle ja kyläläisille. Siihen luotetaan tiedon lähteenä, ja sitä pidetään asiallisena, helppokäyttöisenä ja selkeänä. Väittämien perusteella eniten huomautettavaa näyttää löytyvän asiasisällön ja kuvien määrästä ja niiden ajantasaisuudesta. Verkkosivusto oli vastaajien mielestä myös jonkin verran keskeneräinen, ja koko verkkosivustoa toivotaan ainakin jollain tasolla uudistettavaksi. Huomattava osa oli samaa mieltä väittämästä, että verkkosivusto on kylän tärkein tiedotuskanava. Kuitenkin tapahtumiin ja muuhun toimintaa osallistutaan useimmin perinteisten ilmoitusten pohjalta. Tästä on pääteltävissä, että jos vastaajien keskuudessa ajatellaan, että verkkosivuston tiedot eivät ole ihan ajan tasalla, on varmempaa luottaa perinteisiin ilmoituksiin.

5.3 Avoimet kysymykset

Kysymyksessä 32. pyydettiin kertomaan vapaasti mahdollisista verkkosivustolla esiintyvistä puutteista ja tuomaan ilmi uudet kehitysehdotukset ja ideat. 32. kysymyksen jälkeen sijoitettiin osio palautteelle sekä yhteystietolomake arvontaa varten. Avoimilla kysymyksillä haluttiin täydentää kyselyä niin, että varmasti kaikki odottamattomatkin ideat tulevat ilmaistuksi kyselyn avulla.

Verkkosivuston ajantasaisuudesta ja päivityksistä huomautettiin seuraavin kommentein:

"Päivitykset nopeammaksi!"

"Ajankohtaista osio ajankohtaisemmaksi."

Etusivu sai kritiikkiä seuraavien kommenttien muodossa:

"Etusivun tekstiosa on liian tiiviisti laitettu, minkä vuoksi tekstiosasta on vaikea erottaa eri asioita."

"Etusivulla pitäisi olla selkeästi tulossa olevat asiat, uutiset ja esimerkiksi koko ajan toistuvat palvelut kuten kirjastoauton käynnit, kerhot, pelivuorot jne."

Verkkosivuston kuvista annettiin palautetta useammassakin vastauslomakkeessa. Huomionarvoista oli, että vastauksissa pidettiin tärkeänä, että kuvat ovat Juopuliilta otettuja, kuvastavat juopullaisuutta ja kylän ainutlaatuista henkeä ja elävyyttä:

"Verkkosivut ovat nykyään aika hyvät. Kuvia eri tapahtumista ja tilanteista voisi olla enemmän verkkosivuilla."

"Verkkosivustolle kuvia kylän maisemista ja tietoja myytävistä tonteista."

"Juopulista enemmän vanhoja historiakuvia."

"Mielestäni verkkosivuston pitäisi kuvastaa kylää ja kyläläisiä. Juopulilla on kauniit maisemat ja ihania ihmisiä, niin lapsia kuin aikuisiakin, joista pitäisi saada verkkosivustolle kuvia. Vanhassa verkkosivustossa oli mielestäni juopulilaisemmat ja myyvämmät kuvat, koska heti etusivulla oli ensimmäisenä kuvat lapsista, Juopulin maisemista, uistelukisoista ja raveista, jotka kuvastivat hyvin kylän elävyyttä."

"Verkkosivustolla tulisi olla ainoastaan aitoja kuvia Juopulista ja juopulilaisista."

"Verkkosivujen tulee olla selkeät ja tuoda esiin Juopulin hyviä puolia, kauniita maisemia sekä yleistä positiivisuutta."

Verkkosivustolle toivottiin myös vanhoja tarinoita:

"Verkkosivustolle vanhoja tarinoita, jonkun iäkkäämmän asukkaan kertomana, historia on mielenkiintoista kun on muualta muuttanut tänne asumaan."

Tämä oli mielestäni oikein hyvä ehdotus. Tarinoiden kerääminen haastatteluineen oli tässä vaiheessa liian vaativa työ toteutettavaksi, mutta toivottavasti se toteutuu tulevaisuudessa.

Ostetaan/Myydään – palstaa toivottiin kahteen otteeseen:

"Jos pystyy, verkkosivustolle voisi olla hyödyllistä laittaa ostetaan/myydään palsta. Olisi varmasti hyödyllinen kanava."

"Saisiko sivustolle osion, johon rekisteröitymällä voisi itse kirjoittaa, laittaa juttuja, ilmoittaa myytävistä/ostettavista ym.."

Verkkosivustolla oli aikanaan foorumi, johon ihmiset pystyivät rekisteröitymään ja kirjoittamaan. Tämä ei ollut kuitenkaan kovassa käytössä ja sen ylläpito kuormitti turhaan ylläpidon resursseja. Asiaa kuitenkin pohdittiin ja arvioitiin, löytyisikö palstalle ylläpitäjä.

6 TULOSTEN ARVIOINTI JA YHTEENVETO

Tutkimuskyselyyn vastasi siis yhtä paljon miehiä kuin naisia. 60–69-vuotiaat olivat ahkerimpia vastaajia. Uskoisin tämän selittyvän sillä, että Juopulilla on paljon eläkeläisiä, ja voisi ajatella, että tällä ryhmällä oli eniten aikaa vastata kyselyyn. Mielestäni on hieno asia, että tämä ryhmä vastasi aktiivisesti verkkosivustokyselyyn siitä huolimatta, että taloudessa ei ole välttämättä edes tietokonetta.

Suurin osa vastaajista asuu 2-3 hengen kotitalouksissa ja on useimmiten eläkeläinen tai palkansaaja. Koulutusta ja ammatteja löytyi laidasta laitaan, lähihoitaja oli kuitenkin yleisin. 25 prosenttia ei ollut koskaan käyttänyt tietokonetta, 25 prosentilla ei ollut myöskään taloudessaan tietokonetta. Huolestuttavimpana asiana pidin sitä, että 15 prosenttia vastasi, ettei ole kuullut tai ei osaa sanoa, onko kuullut kyläyhdistyksen verkkosivustosta. Koska tällainen osa oli olemassa, kyselystä oli suuri hyöty kylälaisten tietoisuuden lisääjänä verkkosivuston osalta. Ei siis ollut yllätys, että ainoastaan 60 prosenttia oli käynyt verkkosivustolla. Alhainen lukema kertoo siitä että tietokoneita ei ole lainkaan kaikissa talouksissa ja jossain määrin varmasti myös verkkosivuston puutteellisuudesta.

Selvästi suurin osa, 46,2 prosenttia vastanneista käy verkkosivustolla ainoastaan joitain kertoja kuukaudessa. Selvästi tärkeimpänä verkkosivuston käyttötarkoituksena mainittiin ajankohtaiset asiat/uutiset. Jäinkin pohtimaan, voiko ajankohtaisiin asioihin ehtiä reagoida, jos käy verkkosivustolla vain joitain kertoja kuukaudessa?

Verkkosivuston käyttötapaa kysyttäessä 86 prosenttia ilmoitti käyttävänsä verkkosivustoa ainoastaan tietokoneella, mutta 14 prosenttia käyttää sitä myös puhelimella. Uudistuksia suunniteltaessa täytyy siis ottaa huomioon myös mobiilikäyttäjien tarpeet. Sosiaalisen median jakomahdollisuuksia ei ollut käyttänyt yksikään vastaaja. Tämä on ehkä vähän yllättävää. Voihan olla, ettei ominaisuus oikeasti kiinnosta, tai voi olla, että sellaista sisältöä ei ole ollut, joka olisi ollut verkkosivustolla vierailleen mielestä jakamisen arvoista.

Myös verkkosivustolla esiintyneeseen tietoon reagointi oli itselleni yllätys. Enemmistö, 54 prosenttia, ei ollut esimerkiksi osallistunut tapahtumiin verkkosivustolla olleen tiedon perusteella. Tämä tukee ajatustani siitä, että vaikka ajankohtaista tietoa halutaan, sen ei kuitenkaan oleteta

olevan todella ajankohtaista, koska sivustolla vierailaan vastausten perusteella yleensä vain joitain kertoja kuukaudessa.

Vastausten perusteella eniten parannettavaa löytyy verkkosivuston kuvien määrästä ja kuvagallerian kuvien päivitystiheydestä. Verkkosivuston sisältö ei ole vastaajien mielestä aina ajan tasalla ja asiasisällössä on toivomisen varaa. Vastaajat ovat havainneet myös keskeneräisyyttä. Tarve jonkinlaiselle uudistukselle tuli mielestäni selkeästi ilmi.

Avoimiin kysymyksiin tulleet vastaukset toivat lisävahvistusta näihin jo ilmenneisiin parannuskohteisiin. Lisäksi huomautettiin tekstin asetelusta ja asioiden esille laittamisesta ja muistuteltiin siitä, että kuvista on välityttävä ”aito juopulilaisuus”. Historiaa toivottiin lisää, mutta koska kylästä on julkaistu historiakirja, tämä alue päätettiin jättää toteuttamatta ainakin toistaiseksi. Myös ilmoituspalsta päätettiin jättää lopulta toteuttamatta, koska kyläläisten omaa palstaa kokeiltiin joitain vuosia sitten ja heikon kiinnostavuuden takia se ajettiin alas. Tällä ominaisuudelle ei löytynyt myöskään ylläpitäjää. Tämä olisi kuluttanut siis vain turhaan ylläpidon resursseja.

Uudistukset pähkinänkuoressa:

- Verkkosivustolle ja kuvagalleriaan lisää kuvia
- Verkkosivustolle lisää asiasisältöä
- Kyläyhdistyksen ajankohtaiset asiat ajan tasalle
- Päivitystiheys nopeammaksi
- Tulossa olevista asioista ilmoittaminen selkeästi

Uudistustarpeet ovat kyläläisten mielestä hyvin samansuuntaisia kuin etukäteen kyläyhdistyksen hallituksen keskuudessa arveltiin. Oliko tutkimuksesta siis mitään hyötyä? Mielestäni siitä oli hyötyä, koska tutkimuksen avulla saatiin varmistus uudistustarpeille ja markkinoitua verkkosivustoa myös sellaisiin kotitalouksiin, jotka eivät jostain syystä ole tienneet sen olemassaolosta. Tutkimusongelmiin löydettiin mielestäni vastaukset, joten voidaan sanoa, että tutkimuksessa on mitattu sitä, mitä pitikin mitata. Kyselyyn vastanneista 75 prosentilla juopulilaisista kotitalouksista on Internet-yhteydellä varustettu tietokone. 85 prosenttia kyselyyn vastanneista on kuullut kyläyhdistyksen verkkosivustosta. Verkkosivusto palvelee kohtalaisesti

Juopulilaisten kotitalouksien tarpeita, mutta parannettavaa on. Verkkosivusto ei siis kaikilta osin täytä sille asetettuja tavoitteita. Verkkosivuston sisältö ei ole ajan tasalla, mutta verkkosivusto on kuitenkin helppokäyttöinen ja selkeä. Juopulilaiset kotitaloudet haluavat verkkosivustolle muun muassa lisää kuvia ja asiasisältöä.

Tutkimuskysely onnistui mielestäni kaikkine vaiheineen kohtalaisen hyvin. Vastausprosenttikin 27 on kohtalainen, enkä usko, että uusintakierros olisi tuonut lisää vastauksia. On kuitenkin syytä miettiä, miksi loput kotitaloudet eivät vastanneet kyselyyn. Uskon, että se osa, joka vastasi, on muutenkin aktiivinen ja osallistuu kaikenlaiseen kylätoimintaan. Voi olla, että vastaamatta jättänyt osa ei yksinkertaisesti pidä verkkosivustoa tärkeänä asiana, vaikka muuten ottaa osaa kylätoimintaan. Mikäli näin on, toivottavasti tulossa oleva uudistus innoittaa vierailemaan uudistuneella verkkosivustolla.

Miten sitten lisätä kiinnostusta verkkosivustoa kohtaan kylälaisten keskuudessa? Verkkosivoustouudistusta lähdettiin pohtimaan siitä lähtökohdasta, että verkkosivustolle on saatava reilusti lisää asiasisältöä, koska sitä kyläläisetkin toivoivat. Kyläyhdistyksen hallitus ei ole mahdollisuuksista huolimatta tuottanut verkkosivustolle riittävästi sisältöä, joka olisi kiinnostanut kyläläisiä. Asiasisältöä mietittiin niin, että nykyiset kyläläiset ja entiset juopulilaiset eli etäkyläläiset olisivat yhdessä sisällöntuottajia ja sisällöntuottamisen vastuu siirtyisi kokonaan pois kyläyhdistyksen hallituksen harteilta. Tämä asia olisi ensimmäinen muuttuva asia. Toinen tärkeä asia oli, että asiasisällöllä oli oltava myös kirjoittajia. Tämä ajateltiin toteuttaa niin, että useammalla ihmisellä tulisi olla mahdollisuus tuottaa sisältöä verkkosivustolle. Verkkosivuston olisi siis oltava sellainen, että siellä voi julkaista sisältöä ilman, että osaa HTML-kieltä.

Päätin henkilökohtaisesti, että verkkosivuston tyyli tulisi olemaan blogi-tyyppinen. Tarkoituksena oli luoda verkkosivusto, joka kokoasi yhteen kirjoittajia niin Juopulilta kuin kauempaakin. Verkkosivuston ylläpitäjät koordinoisivat kirjoituksia ja kirjoitusten aihealueita. Ydinajatuksena olisi, että kirjoitukset olisivat jollain tavalla Juopuliin liittyviä, mutta saattaisivat olla periaatteessa miltä tahansa elämän alueelta. Kirjoittajilta ei vaadittaisi julkaisukokemusta, ainoastaan artikkelin lähettäminen sähköisessä muodossa verkkosivuston ylläpitäjille olisi toivottavaa. Oli luotava myönteinen ilmapiiri, ja korostettava sitä, että sisällöntuottaminen ei ole teknisestä osaamisesta kiinni. Tämä tarkoitti uusien, innokkaiden ihmisten tavoittelua, uusien ideoiden koordinoimista ja lukuisia keskusteluja eri aiheista.

7 VERKKOSIVUSTON RAKENNE JA TOTEUTUSMENETELMÄT

Tässä luvussa käsittelen pintapuolisesti tämän opinnäytetyön kannalta olennaisimpia verkkosivustojen julkaisukieliä ja menetelmiä, joiden avulla verkkosivustoja luodaan. Lopuksi kerron siitä, millaisin menetelmin <http://juopuli.net> – verkkosivusto oli alun perin toteutettu.

Verkkosivu on Internetissä olevaan merkintäkieliseen tiedostoon perustuva tietokokonaisuus. Kun lisätään organisaatio, tietty aihe ja verkkosivujen esiintyminen joukkona, voidaan kokonaisuutta kutsua verkkosivustoksi. (Tietotekniikan termitalkoot, hakupäivä 20.8.12.)

7.1 Julkaisukielet

Verkkosivustojen ohjelmoinnin voidaan sanoa jakautuvan asiakaspuolen ja palvelinpuolen ohjelmoinniksi. Asiakaspuolella tarkoitetaan tietokoneen selainohjelmaa tai muuta päätelaitetta. Palvelinpuolella tarkoitetaan sovelluksia, jotka toimivat sovellus- tai tietokantapalvelimella. Asiakaspuolen julkaisukieliä ovat muun muassa HTML ja CSS, ja palvelinpuolen ohjelmointikieliä esimerkiksi PHP. Julkaisukielillä luodaan näkyvä graafinen käyttöliittymä ja toiminnallisuus, ja palvelinpuolen kieliä käytetään esimerkiksi hakujen suorittamiseen tai tietojen tallentamiseen tietokantoihin. (Keränen, Lamberg, Miettinen 2006, 30.)

Verkkosivustojen tekemisessä yleisin julkaisukieli on HTML. Se on yksinkertainen ja helposti opittava. Kieli muodostuu sivun rakennetta kuvaavista elementeistä ja niiden attribuuteista. HTML-kielen kehityksestä vastaa koko Internetin kehityksestä vastaava organisaatio W3C, mutta myös selainvalmistajat ovat ohjelmoineet selaimensa tulkitsemaan kieltä omalla tavallaan. Tästä johtuen osa elementeistä toimii vain tietyissä selaimissa. Selaimet sallivat myös virheellisten dokumenttien näyttämisen, kukin omalla tavallaan. Tästä johtuen sivut näyttävät erilaisilta eri selaimissa. HTML:ää kutsutaan usein kieleksi, samoin kuin CSS:ää, vaikka ne eivät ole kieliä sanan varsinaisessa merkityksessä, kuten esimerkiksi suomen kieli tai ruotsin kieli. Ihmisten käyttämällä kielillä voidaan ilmasta kaikenlaisia asioita tunteista tietoon. (Keränen, Lamberg, Miettinen 2006, 30.)

HTML-kielen varhaishistoria sijoittuu vuosiin 1990–1994, jolloin mitään varsinaista virallista määrittelyä kielelle ei ollut. Kieli muuttui selainvalmistajien mukaan. Tästä käytettiin nimitystä

HTML 1. Kieli kehittyi vuosien varrella versioiksi 2.0, 3.2, ja vuonna 1997 määriteltiin versio HTML 4.0. Vuosina 1998–2003 seurasi pysähtyneisyyden aika, jolloin HTML-kieleen tehtiin vain vähäisiä päivityksiä. HTML 4.01 on viimeisin virallinen HTML-standardi. Vuonna 2004 käynnistyi HTML 5:n kehitys Applen, Mozillan ja Operan yhteisorganisaation WHATWG:n toimesta, ja vuodesta 2007 sitä on kehitetty yhteistyössä kansainvälisten yritysten ja yhteisöjen yhteenliittymän W3C:n kanssa. (Korpela 2011, 24.)

HTML 5-kieli on nyt muodostumassa verkkosivujen tekemisen peruskieleksi. Se poikkeaa huomattavasti aiemmista HTML-versioista, vaikka perustuukin vahvasti niihin. Se ei ole vielä virallinen standardi, vaan vasta keskeneräinen luonnos. Selaimet kuitenkin tukevat HTML 5:n uusia piirteitä, esimerkiksi videoiden upottamista sivulle. (Korpela 2011, 18.)

CSS-kieli on tarkoitettu verkkosivuston ulkoasua kuvaavan tyyliohjeen laatimiseen. Tyyliohjeiden avulla saadaan pidettyä ulkoasun määrittely erillään verkkosivuston rakenteesta. Tyyliohjeiden avulla ulkoasua on helpompi muokata, koska muokkaamalla tyyliohjetta, muutokset näkyvät kaikissa niissä verkkosivuissa, joissa tyyliohje on käytössä. (Keränen, Lamberg, Miettinen 2006, 33.)

PHP on avoimeen lähdekoodiin perustuva, jatkuvasti kehittyvä ja tällä hetkellä yleisin ohjelmointikieli Linux-palvelimissa. Sen rakenne on lähes C-kielen kaltainen ja se sisältää kaikki ohjelmointikielille tyypilliset rakenteet. PHP mahdollistaa myös oliopohjaisen ohjelmoinnin ja se sisältää valmiit funktiot mm. tietokantojen käsittelyyn. (Keränen, Lamberg, Miettinen 2006, 35.)

7.2 Staattinen ja dynaaminen verkkosivu

Staattisiksi verkkosivuiksi kutsutaan sellaisia sivuja, joilla sisältö ja ulkoasun määrittely ovat samassa dokumentissa ja sivun sisältö muuttuu vain, jos sivua muokataan palvelimella. Tällaisia verkkosivuja nähtiin Internetin alkuaikoina, ja niille ominaista oli hankala ylläpidettävyys, sekava koodirakenne ja isot dokumenttikoot. Verkkosivu on staattinen myös silloin, kun sisältö on erillään ulkoasun määrittelystä. CSS-tyyliohjeiden käyttäminen on tuonut huomattavia parannuksia muun muassa ylläpidettävyyteen ja tiedon latautumisenopeuksiin. (North 2009, 2.)

Dynaaminen verkkosivu eroaa staattisesta niin, että se luodaan vasta, kun palvelin saa selaimelta pyynnön luoda se. Jos CSS:n avulla voidaan erottaa ulkoasun määrittely sivun rakenteesta, voidaan dynaamisuuden avulla irrottaa sivun sisältö sivun rakenteesta. Käytännössä tästä esimerkkinä voisi toimia HTML-kielellä kirjoitettu, sisällöltään tyhjä dokumentti, ja tähän voisi viitata erillinen CSS-tyyliohje. Varsinainen sivun sisältö noudetaan PHP:n avulla tietokannasta ja selain näyttää tämän kokonaisuuden. (North 2009, 4-5.)

Staattinen ja dynaaminen sisältö eroavat myös tiedon muuttumisen suhteen toisistaan. Staattinen sisältö säilyy samanlaisena pitkiäkin aikoja ja on kaikille käyttäjille sama. Dynaaminen sisältö on luonteeltaan toiminnallista. Sisältö muuttuu käyttökertojen välillä joko esille panijan toimesta tai käyttäjien toiminnan vaikutuksesta. Tästä hyvänä esimerkkinä ovat uutiset. (Sinkkonen, Nuutila, Törmä 2009, 26.)

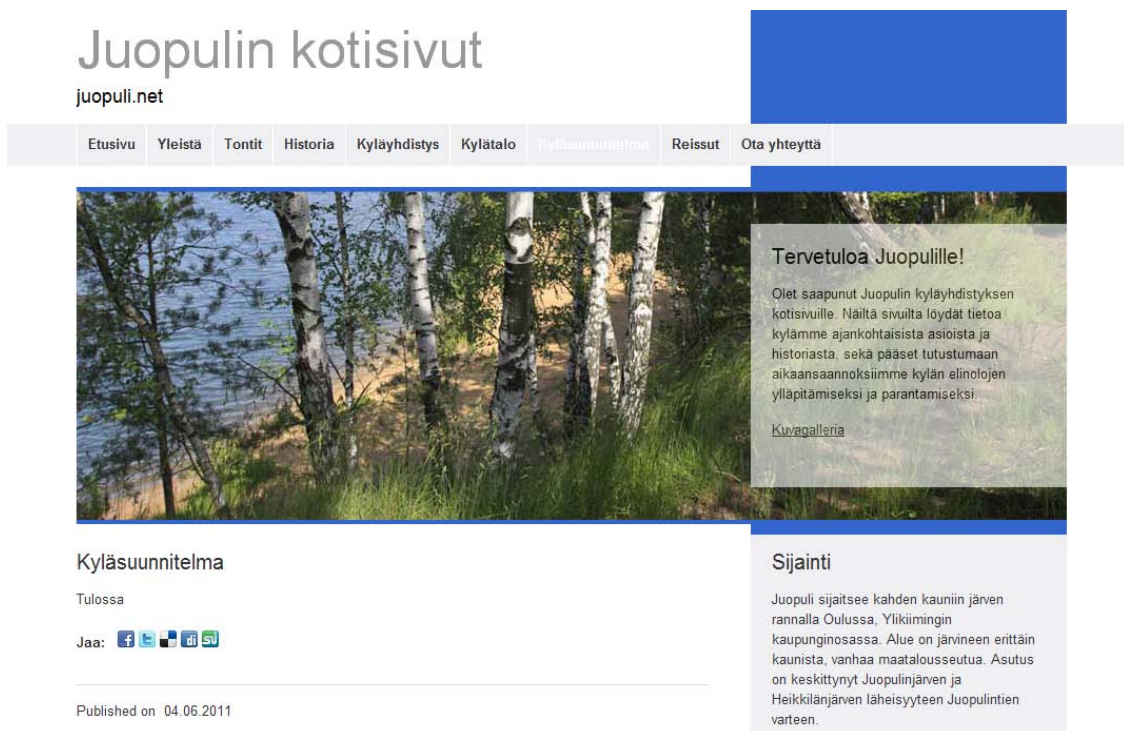
7.3 Sisällönhallintajärjestelmät

Dynaamisista järjestelmistä hyviä esimerkkejä ovat tietokantoja käyttävät sisällönhallintajärjestelmät. Ne ovat käytännössä kokoelmia erilaisia koodeja, joiden avulla voidaan erottaa sivun sisältö esitystavasta. Sisällönhallintajärjestelmät avaavat mahdollisuuksia hajauttaa vastuuta verkkosivuston ylläpidosta. Järjestelmän suunnittelija voi keskittyä ylläpitoon, visuaalisen tyylin luomiseen ja tekstien asemointiin, mutta jättää sisällöntuottamisen ja kuvien lisäämisen toisten vastuulle. Sisällönhallintajärjestelmät mahdollistavat tekstin ja kuvien lisäämisen ja muokkaamisen ilman tietämystä HTML-kielestä tai CSS-tyyliohjeista graafisen käyttöliittymän avulla. (North 2009, 5.)

Sisällönhallintajärjestelmissä ei tarvitse välttämättä olla tietokantaa, sillä dynaaminen järjestelmä voi käyttää toimintaansa XML-kielen rakenteita tietokannan sijasta. Sisällönhallintajärjestelmä ei kuitenkaan ole välttämättä sama asia kuin dynaaminen verkkosivusto. Järjestelmä voi toimia dynaamisen verkkosivuston periaatteella, mutta tuottaa lopulta staattisia dokumentteja, joten se ei ole sataprosenttisesti dynaaminen. Tämän takia sisällönhallintajärjestelmällä luotua verkkosivustoa ei voida pitää yksiselitteisesti dynaamisena. (Boyko 2001, 8-10.)

7.4 Olemassa olevan verkkosivuston kuvaus

Juopulin kyläyhdistyksen olemassa oleva verkkosivusto (Kuvio 15) oli toteutettu sisällönhallintajärjestelmää käyttäen. Kyseessä oli GetSimple -sisällönhallintajärjestelmä, joka on toteutettu tietokannan sijasta XML-kielellä. GetSimple -järjestelmää päivitetään ja ylläpidetään selaimessa toimivan graafisen editorin kautta. Ylläpito oli ollut järjestelmään kohtalaisen tyytyväinen. Järjestelmä oli asennettuna webhotelliin, eli palveluntarjoajalta oli vuokrattu tila www-palvelimelta, joka oli kooltaan 10 megatavua. Voi hyvin ymmärtää, miksi sivustolla ei ole paljon kuvia eikä sisältöä, koska 10 megatavun tila täyttyy nopeasti. Säästöyistä aikanaan valittu minimalistinen ratkaisu oli kuitenkin ajanut asiansa kohtalaisesti. Oli kuitenkin selvää, että sisällönhallintajärjestelmä, palveluntarjoaja ja webhotellin ominaisuudet oli arvioitava uudelleen.

Kuvio 15. Juopulin kyläyhdistyksen verkkosivusto <http://juopuli.net> 1.5.2012

Verkkosivusto oli asiasisällöltään varsin niukka. Vuosien saatossa laaditut kyläesittely- ja historiatekstit oli aina vain siirretty uudempiin verkkosivustoversioihin ja kuvitettu uusilla kuvilla. Verkkosivustolta löytyi myös keskeneräisiä osioita, joihin tutkimuskyselyn vastauksissakin viitattiin. Verkkosivustolla oleva pääkuva näyttää esittävän hiekkarantaa ja antaa kuvan, että kylällä olisi kuvan esittämä ranta. Näin ei kuitenkaan ole, ja tästäkin huomautettiin tutkimuskyselyn vastauksissa. Kuvia verkkosivustolta löytyi vain kolme kappaletta, ja

kuvagalleriakin sijaitsi erillisessä palvelussa. Kuvagalleriaan pääsemiseksi oli tosin laitettu verkkosivustolle linkki, mutta sekin oli aika huomaamaton.

8 VERKKOSIVUSTON SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Tässä luvussa käsittelen verkkosivuston suunnittelun kannalta olennaisia asioita. Kerron, mitä suunnittelussa tulee ottaa huomioon, miten nämä asiat tässä tapauksessa toteutettiin ja millaisia vaiheita ja ratkaisuja suunnitelman toteutus lopulta piti sisällään.

Verkkosivuston tarkoitus on viestintä. On mietittävä, mitä halutaan sanoa ja kenelle. Internet on luonteeltaan maailmanlaajuinen. Hyvä verkkosivusto puhuttelee niin laajaa yleisöä kuin sen tarkoitus suinkin sallii ja noudattaa vakiintuneita käytäntöjä. Verkkosivusto on syytä suunnitella erilaisiin esitystilanteisiin ja selainikkunoihin sopivaksi, ja myös paperitulostusvaihto on otettava huomioon. Kaikki vanhat kielenkäytön, typografian ja graafisen ilmaisun periaatteet ovat voimassa myös Internetissä. Yksinkertaisuus on monesti avainasemassa suunnittelussa. Tällä tarkoitetaan sitä, että tärkein asia ja verkkosivuston ydin tuodaan esille heti etusivulla, otsikossa tai ensimmäisessä kappaleessa. Verkkosivusto vaatii myös viimeistellyn ulkoasun. (Korpela, Linjama 2005, 67–68.)

Verkkosivuston uudistaminen lähti käyntiin niin, että ensimmäiseksi piti miettiä ja tehdä lopullinen päätös ja linjaus verkkosivuston tyylistä ja siitä, millaista sisältöä se sisältää. Oli mietittävä, miten sisältö esitetään ja miten sitä verkkosivustolle tuotetaan. Sisällön täytyy olla sellaista, että se vastaa kohderyhmien tarpeisiin. Olin jo aiemmin päättänyt, että verkkosivuston tyyli tulee olemaan blogikirjoittelua korostava ja asiasisältö tulisi olemaan ajankohtaisten asioiden ilmoittamisen ja kylän markkinoinnin lisäksi kylään liittyvien ihmisten, joko kylällä asuvien tai niin sanottujen etäkyläläisten kirjoittamat tarinat. Tällaiset tarinat ovat omiaan lisäämään yhteisöllisyyttä ja tuovat niitä kylän positiivisia puolia esiin, joita välttämättä ei ole aikaisemmin osattu ajatellakaan tai tuoda esille. Esimerkiksi harrastustoiminnan esille nostaminen, tai kylän erityispiirteen esille tuominen saattaisi olla tällainen aihe. Tässä vaiheessa oli selvää, että verkkosivusto käyttäisi myös jatkossa sisällönhallintajärjestelmää, koska kaikkien tulisi voida tuottaa ja lisätä sisältöä huolimatta siitä, onko kokemusta HTML-kielestä tai web-ohjelmoinnista. Oli siis kartoitettava saatavilla olevia sisällönhallintajärjestelmiä ja mietittävä, mikä niistä sopisi parhaiten tähän tarkoitukseen.

8.1 Sisällönhallintajärjestelmän valinta

Lähtökohtana sisällönhallintajärjestelmän valinnassa oli, että järjestelmän tulisi olla ilmainen, avoimeen lähdekoodiin perustuva ja sovelluttava parhaiten blogikirjoitteluun ja pienen verkkosivuston järjestelmäksi. Selaimessa toimivan sivueditorin olisi oltava suomenkielinen. Järjestelmän tulisi olla myös mahdollisimman hyvin laajennettavissa. Open Source CMS – verkkosivuston mukaan kolme suosituinta sisällönhallintajärjestelmää suunnitteluhetkellä olivat WordPress, Joomla! ja Drupal. Näitä kolmea päätettiin tarkastella tarkemmin ja samalla pohtia, kannattaisiko olemassa oleva sisällönhallintajärjestelmä korvata jollain näistä.

WordPress on PHP-kieltä hyödyntävä järjestelmä, jolla voidaan perustaa blogeja tai verkkosivustoja. Sen takana on laaja käyttäjäkunta, ja sillä on todella hyvät ja ansioituneet tukifoorumit. Ilmaisia ulkoasuteemoja ja erilaisia lisäosia on saatavilla tuhansia. (wordpress.org, 1.7.2012.)

WordPress on paras alusta bloggaamiseen, se on helppo asentaa, ja sitä on helppo käyttää. Se ei sen sijaan houkuttele koodin parissa työskenteleviä käyttäjiä. WordPressillä voi toteuttaa myös verkkosivustoja muuhun käyttöön kuin bloggaamiseen, mutta se ei ole tässä tarkoituksessa parhaimmillaan. (<http://www.webmasterscafe.com/wordpress-vs-joomla-vs-drupal/>, 1.6.2012.)

Drupalia pidetään parhaimpana vaihtoehtona koodin parissa työskentelystä ja kehittämisestä kiinnostuneille, sellaisille, jotka yksinkertaisesti pitävät koodin kirjoittamisesta. Se on todellinen koodarin alusta, eikä se ole yhtä helppokäyttöinen tai hallittava kuin WordPress tai Joomla. Drupal on suurten monipuolisten sivujen alustana elementissään. (<http://www.webmasterscafe.com/wordpress-vs-joomla-vs-drupal/>, 1.6.2012.)

Joomla! on käytännössä WordPressin ja Drupalin sekoitus. Siinä yhdistyy helppokäyttöisyys ja tehokkuus. Se ei kuitenkaan ole vielä yhtä helppokäyttöinen kuin WordPress tai todellisen koodarin työkalu kuin Drupal. Se on kuitenkin lisännyt suosiotaan kehittäjien keskuudessa. (<http://www.webmasterscafe.com/wordpress-vs-joomla-vs-drupal/>, 1.6.2012.)

Näitä vaihtoehtoja verrattiin olemassa olevaan sisällönhallintajärjestelmään. GetSimple oli periaatteessa ajanut asiansa hyvin, ja sen selaimessa toimivaa hallintatyökalua pidettiin selkeänä ja toimivana. WordPressiä pidetään yleisesti kuitenkin parhaana blogi-alustana, sillä on laaja

käyttäjäkunta ja siihen on tarjolla tuhansia teemoja, joiden avulla ulkoasu ja käyttöliittymä voidaan määritellä mieleiseksi. Ratkaisevaa oli myös se, että järjestelmän suosio, laajennettavuus ja laaja kehittäjäkunta pitävät huolen järjestelmän kehittämisestä jatkossakin. Näiden seikkojen pohjalta päätettiin, että valitaan sisällönhallintajärjestelmäksi WordPress.

WordPress oli alun perin pelkkä blogi-järjestelmä, josta se kehittyi vähitellen sisällönhallintajärjestelmäksi. Tänaikin päivänä sitä voi käyttää pelkästään blogijärjestelmänä, jolloin sitä ei tarvitse ladata ja asentaa palvelimelle. Tässä tapauksessa oli kuitenkin tarkoitus rakentaa oma sivusto, joka perustuu bloggaamiseen, mutta sisältää verkkosivuston hallintajärjestelmään. Oli siis perusteltua käyttää ladattavaa ja asennettavaa versioita. WordPressin tärkeimpiä ominaisuuksia helppokäyttöisyyden ja laajennettavuuden lisäksi olivat hakukoneystävällisyys ja W3C-standardien mukainen koodi.

8.2 Palveluntarjoajan valinta

Olemassa olevalle verkkosivustolle oli aikanaan ostettu webhotellipalvelu Oulanka Network Corporationin palvelimelta. Verkkotunnus juopuli.net oli ostettu samalta palveluntarjoajalta, ja sen veloitus sisältyi tilattuun palveluun. Käytössä ollut Park -palvelu oli riittävä GetSimple-järjestelmälle, mutta ei tulisi riittämään WordPressin tarpeisiin. Palvelussa kyllä oli tuki WordPressin vaatimalle PHP-kielen versiolle, mutta siihen ei sisältynyt WordPressin vaatimaa MySQL-tietokantaa. 10 megatavun levytila ei tulisi myöskään riittämään. Oli arvioitava, ostetaanko samalta palveluntarjoajalta lisää tilaa vai vaihdetaanko palveluntarjoajaa. Nykyiseen toimijaan oli oltu tyytyväisiä ja hintatasokin oli vakavasti otettaviin kilpailijoihin verrattuna edullisin, joten ei nähty mitään syytä vaihtaa palveluntarjoajaa. Tulevaisuutta ajatellen varauduttiin siihen, että levytila ei varmasti lopu kesken. Park-palvelu vaihtui Basic-palveluun, levytila kasvoi 1,2 Gigatavuun, ja MySQL-tietokantojen käyttö tuli mahdolliseksi.

Ennen sisällönhallintajärjestelmän lopullista asennusta web-hotelliin, oli syytä tutustua tarkemmin järjestelmän toimintaan. Jotta WordPressiä voidaan testata, täytyy se ensin asentaa sille sopivaan ympäristöön. Tähän tarkoitukseen sopi luontevasti ilmainen, avoimeen lähdekoodiin perustuva XAMPP, jota käytetään yleisesti suunnittelun apuna. Se sisältää www-palvelimen ja siinä on myös MySQL- ja PHP-tuki. WordPress asennettiin tavalliselle työasemalle, jotta sen toimintaan päästiin tutustumaan tarkemmin.

The screenshot shows the WordPress dashboard interface. On the left is a sidebar menu with options like Artikkelit, Media, Linkit, Sivut, Kommentit, Galleries, Slides, Yhteydenotto, Profiili, Työkalut, and Piilota valikko. The main area is titled 'Ohjausnäky' and contains several widgets:

- Sivuillasi nyt:** A table showing content statistics: 25 artikkeleita, 12 sivua, 9 kategoriaa, 10 avainsanaa, 3 kommenttia, 3 hyväksytyä, 0 viirellä, and 0 roskaviestiä. It also mentions the theme 'Esplanade' and version '3.4.1'.
- Pikajulkaisu:** A form for quickly publishing a post, including fields for title, content, and tags, with buttons for 'Tallenna luonnos', 'Nollaa', and 'Julkaise'.
- Viimeisimmät luonnokset:** A section showing the most recent drafts, currently empty.
- Viimeisimmät kommentit:** A list of recent comments, including one from 'Ulla-Maija Puolimatka' and another from 'Marjatta Koret'.
- WordPress-uutisia (suomi):** A news section with a headline about WordPress 3.4.2 updates.

Kuvio 16. WordPressin ylläpidon ohjausnäky

Kun järjestelmä oli asennettu, siihen tutustuttiin selaimen kautta ohjausnäkyästä (Kuvio 16). Tätä kautta verkkosivustolle lisätään sivut, artikkelit, erilaiset mediaelementit sekä hallitaan koko järjestelmää, sivuteemoja ja lisäosia.

8.3 Väliaikainen sivusto ja sisällön suunnittelu

Tässä vaiheessa oli selvää, että vanha verkkosivusto korvataan täysin uudella verkkosivustolla. Samaan aikaan kun uutta verkkosivustoa suunniteltiin, laadittiin väliaikainen sivu (Kuvio 17) vanhan verkkosivuston tilalle kertomaan meneillään olevasta verkkosivustouudistuksesta. Samalla kiitettiin kyläläisiä tutkimuskyselyyn osallistumisesta ja kerrottiin, että sisällöntuottajia kaivataan suunnittelun avuksi. Yhteydenottoja tuli sopivasti. Olemassa olevalta sivustolta otettiin materiaalit talteen, ja vanha verkkosivusto poistettiin palveluntarjoajan palvelimelta. Vanhat kyläesittelymateriaalit käytiin läpi, ja niitä käytettiin pohjana uusien luomiselle. Kyläläisistä ja etäkyläläisistä löytyi runsaasti mielenkiintoisia persoonia, joilla oli tarjottavanaan oma panoksensa sisällöntuotantoon. Paras esimerkki tästä oli leikkisä sanaperintö – osio, joka syntyi yhteistyössä Juopulin kielen tutkijan kanssa. Leikkisä sanaperintö käsittelee Juopulin kieliperintöä. Eri aihealueille muodostettiin omat osionsa, ja niihin laadittiin valmiiksi artikkelit. Kun materiaalit olivat valmiit, alkoi käyttöliittymän suunnittelu sisällön välittämiseksi käyttäjille.

Kuvio 17. Kuva väliaikaisesta verkkosivustosta, <http://juopuli.net> 1.7.2012

8.4 Käyttöliittymä

Käyttöliittymällä tarkoitetaan tapaa, jolla asia tai tässä tapauksessa verkkosivuston tietosisältö on ihmisen käytettävissä. Käytettävyydellä tai helppokäyttöisyydellä tarkoitetaan sitä, miten helposti uusi käyttäjä omaksuu verkkosivuston käytön ja miten verkkosivustoa toistuvasti käyttävä voi oppia verkkosivuston toiminnot nopeasti. Näihin toimintoihin kuuluvat esimerkiksi tavat siirtyä sivulta toiselle tai tiedon etsiminen. (Korpela, Linjama 2005, 354.)

Käytettävyys määritellään ISO-standardin mukaan mittariksi, jolla mitataan kuinka käyttökelpoinen, tehokas ja miellyttävä tuote on sen käyttäjien mukaan käyttää omassa käyttöympäristössään. Käyttökelpoinen tuote on täydellinen, oikea ja virheetön. Standardit eivät kuitenkaan kerro varsinaisesti käytettävyydestä mitään. Tuotteen opittavuus ja helppokäyttöisyys tarkoittavat tehokkuutta. (Sinkkonen, Nuutila, Törmä, 2009, 20.)

Kun WordPressin toimintaan järjestelmänä oli tutustuttu, oli päätettävä, millainen teema verkkosivustolle valitaan. Teema käytännössä määrittelee hyvin pitkälti käyttöliittymän toiminnot

ja toimivuuden, joten tämä valinta oli tehtävä huolella. Oli siis pohdittava, mitä käyttöliittymältä halutaan ja miten se vastaa parhaiten hyvän käyttöliittymäsuunnittelun periaatteita.

Verkkosivustoa käyttäjäkeskeisesti suunniteltaessa täytyy selvittää tarkasti, ketkä ovat verkkosivuston käyttäjiä tai keitä verkkosivuston käyttäjiksi halutaan. Täytyy tutkia, miten käyttäjät tekevät asiat nyt, ja selvittää, mikä saisi ihmiset käymään verkkosivustolla. Verkkosivuston navigointi tulee olla selkeä, ja asioiden on löydettävä verkkosivustolta helposti. Käyttäjän on tärkeää tietää aina, missä kohtaa verkkosivuston rakennetta hän on. Verkkosivuston on oltava helpokäyttöinen ja johdonmukainen. Verkkosivustolla on oltava lyhyt ohjeistus käyttöön ja vain ne toiminnot, joita käyttäjät tarvitsevat. Verkkosivuston sisällön on syytä olla helposti ymmärrettävissä. Visuaalisen suunnittelun tulee tukea asioiden havaitsemisessa niiden oikeassa järjestyksessä ja auttaa tulkitsemaan käyttöliittymää. (Sinkkonen, Nuutila, Törmä 2009, 35–37.)

Verkkosivustoa käytetään erilaisilla ja erikokoisen näytön omaavilla laitteilla ja tämä haluttiin ottaa huomioon. Uuden verkkosivuston tulee olla sujuvasti käytettävissä kaikilla laitteilla, niin perinteisillä tietokoneilla kuin älypuhelimillakin. Tutkimuskyselyn vastauksista ilmeni, että verkkosivustoa käytetään tietokoneen lisäksi puhelimella. Verkkosivuston käyttöliittymän rakenteesta tehtiin käyttöliittymäsuunnittelun periaatteiden mukaan raakaversio (Kuvio 18), jonka mukaan sopivaa teemaa alettiin kartoittaa. Responsiivisuuden eli mukautuvuuden haluttiin olevan teeman vakio-ominaisuus, eikä sen muokkaamiseen tai manuaaliseen koodaamiseen haluttu käyttää resursseja. Puhelimessa käytössä olevasta käyttöliittymästä tehtiin myös oma alustava versionsa (Kuvio 19).

Kuvio 18. Alustava käyttöliittymäsuunnitelma tietokonekäyttöön

Kuvio 19. Alustava käyttöliittymäsuunnitelma puhelinkäyttöön

WordPressiin on saatavilla useita teemoja, jotka ovat erikokoisille näyttölaitteille mukautuvia. Teemoja käytiin läpi useita, ja niiden toimivuutta testailtiin testiympäristössä. Teemaksi valikoitui lopulta Esplanade, jonka käyttöliittymä vaikutti jo oletusasetuksiltaan potentiaaliselta. Tämän teeman käyttöliittymän osien asettelu oli helposti muokattavissa suunnitelman kaltaiseksi. Se on ilmainen, käyttää HTML 5-kieltä ja mikä tärkeintä, on valmiiksi responsiivinen. Kun teema oli valittu, täytyi se viimeistellä kuvilla ja väreillä käyttötarkoitukseen sopivaksi.

8.5 Visuaalinen ilme

Esteettisyydellä vaikutetaan ihmisen toimintaan. Positiivisella tunnetilalla on myönteisiä vaikutuksia esimerkiksi tehokkuuteen ja tavoitteiden saavuttamiseen. Positiivinen käyttäjä sietää pieniä käytettävyysongelmiakin. Esteettisesti miellyttäviä tuotteita tai palveluita pidetään laadukkaampina ja helppokäyttöisempinä. Vaikka käytettävyys ja esteettisyys ovat itsenäisiä ominaisuuksia, esteettisyyden ajatellaan liittyvän käytettävyyteen. Verkkosivuston suunnittelussa visuaalisen suunnittelun täytyy olla korkeatasoista. Verkkosivuston kokonaisilme muodostuu väreistä, muodoista ja typografiasta. Tavoiteltava persoonallisuus rakennetaan suurilta osin teksteillä, mutta verkkosivuston visuaalinen ilme havaitaan yleensä ensimmäisenä. Kuvituksella, asioiden sijoittelulla, elementtien tyylillä ja ylipäätään kaikella mitä sivuilla on, on suuri merkitys. Jos näissä elementeissä on ristiriitoja, ei vahvaa persoonallisuutta synny. Väreillä saadaan aikaan verkkosivuston ilme. Ne on syytä valita niin, että ne korostavat haluttua tunnelmaa ja sitä viestiä, joka verkkosivuston avulla halutaan tuoda ilmi. Värejä valittaessa täytyy muistaa eri värien symboliset viestit, koska ihmisten reagointi väreihin on tunteenomaista. (Sinkkonen, Nuutila, Törmä, 2009, 250–253.)

Vanhan verkkosivuston värimaailma oli hyvin perinteisen sinivalkoinen, mukana harmaata sävyä. Uudesta verkkosivustosta oli tarkoitus tehdä värimaailmaltaan täysin erilainen. Päätettiin, että valitaan tällä kertaa tummempia sävyjä. Katseenvangitsijaksi suunniteltiin näyttävä ja huomiota herättävä otsakekuva, josta käy heti ilmi kylän ominaisimmat piirteet ja olemus. Otsakekuvan pohjalle valittiin mustavalkoinen hirsikuvio, jonka päälle sijoitettiin värikkäitä mainoskuvia ja kirjoitettiin kylän nimi. Käyttöliittymästä tehtiin tummasävyinen ja varsinaisen tekstisisällön taustasta valkoinen. Tätä värimaailmaa oli tarkoitus korostaa sopivilla väreillä, joilla saataisiin tasapainotettua kontrastia. Koko verkkosivuston taustalle valittiin harmaasävyinen kuvio, käyttöliittymän pohjaväriksi musta, navigointivalikon väriksi harmaa ja tekstisisällön pohjaväriksi

valkoinen. Mustaa voidaan pitää synkkänä, mutta kun se vastapainoksi on asetettu pirteää ja rauhoittavaa vihreää, se näyttääkin modernilta ja arvokkaalta. Valinta oli tietyllä tavalla tietoinen riski. Haluttiin tehdä jotain täysin erilaista ja radikaalia entiseen verrattuna, mutta samalla mietittiin sitä, pidettäisiinkö verkkosivustoa jollain tavalla synkkänä. Verkkosivuston varsinainen tekstiosa on toteutettu harmaan eri sävyillä ja violetin värillä. Violetin värin tarkoitus on tuoda tiettyä henkisyttä, arvokkuutta ja kauneutta verkkosivustolle.

Typografian suunnittelu tarkoittaa kirjasintyyppien, -kokojen ja tekstin valintaa. Tarkoituksena on luoda verkkosivustolle hyvä silmäiltävyys ja luettavuus. Kirjasintyypit jaetaan päätteellisiin (antikva) ja päätteettömiin (groteski). Painotöissä käytetään päätteellistä kirjasintyyppiä ja verkkosivustoissa yleensä päätteetöntä. (Sinkkonen, Nuutila, Törmä, 2009, 254.)

Kuvien avulla voidaan välittää viestejä, ja ne havainnollistavat asioita, toimivat katseen kohdistajina ja luovat palveluun ilmettä. Niiden avulla voidaan luoda mielikuvia ja lisätä vaikuttavuutta. Kuvien avulla kerrotaan tarinoita, ja niitä katsotaan ja tulkitaan katsojan oman mielikuvituksen kautta. Verkkosivuston silmäiltävyyttä voidaan parantaa lisäämällä sivustolle aiheen ja tarkoituksen kannalta olennaisia kuvia. (Sinkkonen, Nuutila, Törmä, 2009, 254.)

Verkkosivuston kirjasintyyppiä valittiin perustellusti groteski kirjasintyyppi. Myös verkkosivuston kuvat valittiin huolella. Ensimmäiseksi täytyi pohtia, millainen asia tai tarina niiden avulla halutaan kertoa, ja sen jälkeen sopivia kuvia alettiin kartoittaa. Kuvat hankittiin sellaisista ilmaisista kuvapalveluista, joista sai kuvia täysin vapailla käyttöoikeuksilla. Myös kyläyhdistyksen jäseniltä saatiin runsaasti tarkoitukseen sopivia kuvia. Kuvat käsiteltiin Adobe Photoshop – ohjelmalla tarkoitukseen sopiviksi.

8.6 Verkkosivuston julkaisu ja toimintojen yhteenveto

Kun verkkosivustokokonaisuus oli suunniteltu valmiiksi työasemaympäristössä, väliaikainen verkkosivu poistettiin palveluntarjoajan webhotellista ja uutta kokonaisuutta ryhdyttiin asentamaan. Oulanka Network Corporationin palvelussa on tuki WordPressille, ja se olisi pitänyt pystyä asentamaan webhotellin omilla työkaluilla. Tämä ominaisuus ei kuitenkaan jostain syystä toiminut, joten asennuspaketti siirrettiin manuaalisesti palvelimelle FTP-ohjelmalla, laitettiin

asetukset palvelimelle sopiviksi ja asennettiin. Kun järjestelmä oli toiminnassa, lisättiin siihen valmiiksi valittu teema ja työstetty visuaalinen ilme kuvineen.

Tämän jälkeen lisättiin verkkosivustoa varten valmiiksi kirjoitettu materiaali ja kuvat. Kokonaisuus oli tämän jälkeen valmis testattavaksi. Testejä suoritettiin eri selaimilla. Testeissä käytettiin seuraavia selaimia: Internet Explorer 9, Mozilla Firefox, Google Chrome ja Opera. Lisäksi testattiin mobiilikäyttöä, Nokian C6-01, N9 ja Lumia-malleilla. Vaikka verkkosivusto olisi kuinka hyvin suunniteltu, hyvin usein ilmenee joitain ongelmia. Käyttäjiltä tuli palautetta tuli muun muassa siitä, että jotkut asiat olivat hankalasti löydettävissä. Sisältöä järjesteltiin uudelleen palautteiden perusteella.

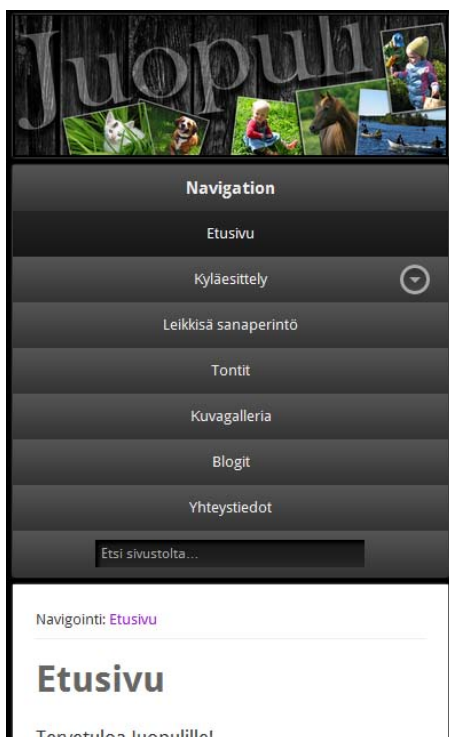

Kuvio 20. Valmis käyttöliittymä, tietokoneella käytettävä versio, <http://juopuli.net> -verkkosivusto 9.9.2012

Kuvio 20 esittää valmista, tietokoneella käytettävää käyttöliittymää. Verkkosivustoa hallitsee otsakekuva, jonka tarkoituksena on tuoda esille niitä mielikuvia, joita Juopulista halutaan tuoda

ilmi. Sen tarkoituksena on muistuttaa kyläläisiä siitä rauhallisesta, positiivisesta ja harmonisesta elinympäristöstä, joka kylällä vallitsee ja samalla esitellä sitä myös muulle maailmalle. Kuvan alle sijoitettiin verkkosivuston päänavigointi. Navigointilinkkien alaisuuteen kätkeytyy se verkkosivuston osa, jonka luonne on pysyvä ja tarkoitettu lähinnä kylästä kiinnostuneille ulkopaikkakuntalaisille. Tosin leikkisä sanaperintö – osion linkki haluttiin myös sijoittaa navigointipalkkiin, koska sen merkitys sisältönä on niin suuri ja se tulee varmaankin jossain vaiheessa muuttumaan pysyvämmäksi. Tontit, kuvagalleria, blogit ja yhteystiedot lisättiin myös tähän navigointipalkkiin.

Käyttöliittymän oikea reuna haluttiin varata ilmoitustaululle. Siihen olisi tarkoitus nostaa esille tärkeimmät ajankohtaiset asiat. Ajankohtaisten asioiden alle sijoitettiin eri aihealueita käsittelevät blogit. Uudet artikkelit lisättäisiin juuri näihin. Sisältö sivuston oikeassa reunassa tulisi siis uudistumaan säännöllisesti. Miksi sitten navigointipalkkiin piti laittaa myös Blogit-linkki ja toisaalta oikeaan sivuosioon lisätä verkkosivuston sivurakenne? Sen takia, että kun verkkosivustoa käytetään puhelimella, toimintojen sijainnit muuttuvat (Kuvio 21). Blogit löytyvät helpommin myös ylhäältä sivurakenteesta, ja toisaalta kun mennään alas, on kätevää, että sivurakenteeseen pääsee käsiksi suoraan sieltä.

Kuvio 21. Valmis mobiilikäyttöliittymä, <http://juopuli.net> 9.9.2012.

Järjestelmään lisättiin lisäosia tuomaan uusia ominaisuuksia ja parannuksia verkkosivuston käyttöön. Lisäosina lisättiin artikkeleiden ja sivujen tulostustoiminto ja PDF:n luontimahdollisuus, kuvagalleria, palautelomake ja kuvien siirtymäefektit. Etusivulla kerrotaan sivuston tarkoitus ja ylläpitäjä, sekä annetaan ohjeet verkkosivuston käyttöön. Verkkosivuston sisältö muodostuu kyläesittelystä, kyläyhdistyksen toimintakertomuksesta, historiasta, kuvagalleriasta, Juopulin kieliperintöä esittelevästä osiosta ja tonttitarjonnan esittelystä. Näitä asioista tukevat eri aihealueita käsittelevät blogit, jotka tarjoavat päivittyvää, ajankohtaista tietoa. Näiden lisäksi verkkosivustolta löytyvät yhteystiedot ja palautteen antamismahdollisuus lomakkeella sekä tärkeimpiä linkkejä listattuna.

WordPress on tunnettu hakukoneystävällisyydestään. Juopuli.net – verkkosivustoa ei tarvinnut erikseen ilmoittaa hakukoneille, vaan se löysi tiensä hakuosumien ykköseksi automaattisesti noin viikon kuluttua julkaisusta. Hakukoneet huomioivat artikkeleissa esiintyneet Juopuliin viittaavat sanat. Ainoastaan tontteihin liitettiin erikseen asiasanoja, jotta haettaessa tonttia Oulun alueelta ne löytäisivät tiensä hakutuloksiin.

Yhdessä toimeksiantajan kanssa sovittiin, että verkkosivuston julkaisemisen jälkeen ylläpidosta vastaa toistaiseksi verkkosivustouudistuksen toteuttaja itse. Tarkoituksena on kuitenkin vähitellen kouluttaa sisältöä julkaisevista henkilöistä verkkosivuston tulevaisuuden ylläpitäjät. Käytännössä ylläpito tarkoittaa sitä, että käyttäjien huomaamat virheet järjestelmässä korjataan välittömästi ja järjestelmä ja sen lisäosat pidetään ajan tasalla. Ylläpitoon liittyy myös palautteen käsittelyä, käyttäjämäärien kehityksen seuraamista ja järjestelmän käyttäjien ja näiden oikeuksien ja salasanojen hallintaa. Vaikka järjestelmä on ajan tasalla ja vahvojen salasanojen takana, voi ongelmia silti syntyä. Webhotellin hallintapaneelin toiminnot mahdollistavat järjestelmän tietokannan varmuuskopioinnin ja palautuksen. Tietokannan ja koko verkkosivuston varmuuskopiointi säännöllisesti on hyvin tärkeä osa ylläpitoa.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön tekeminen oli useita kuukausia kestävä prosessi. Työ alkoi keväällä 2012 aiheen kartoittamisella, ja tämän jälkeen aiheen tiimoilta käytiin lukuisia keskusteluja ja kokouksia, tehtiin tutkimus ja lopulta varsinainen verkkosivustouudistus. Matka on ollut pitkä mutta antoisa. Lopputulos esiteltiin kyläläisille kyläkokouksessa Juopulin kylätalolla elokuussa 2012. Toimeksiantajaorganisaation ja kyläläisten palaute uudistetusta verkkosivustosta on ollut positiivista. Parannusehdotuksia ja uusia ideoita on edelleen tullut ja tulee varmasti jatkossakin, enkä pidä sitä ollenkaan huonona asiana. Se kertoo, että käyttäjät ovat aktiivisia ja suhtautuvat terveellä tavalla kriittisesti näkemäänsä ja kokemaansa. Ideat ja uudistusehdotukset pyritään ottamaan jatkossakin huomioon ja toteutettavissa olevat toteuttamaan. Uskon, että suunnittelemani sisältömalli on toimiva ja verkkosivusto palvelee kyläläisiä huomattavasti vanhaa verkkosivustoa paremmin. Pidän myös verkkosivuston ulkoasua onnistuneena ratkaisuna, koska se on piristävän erilainen aikaisempiin verrattuna. Toivottavasti verkkosivusto lisää kylän kiinnostavuutta myös laajemmassa mittakaavassa. Ainakin verkkosivuston kävijämäärät ovat hurjassa kasvussa. Kun vanhan verkkosivuston kävijämäärä oli keskimäärin 200 eri kävijää kuukaudessa, on uudistuksen jälkeen lukema noussut 450 eri kävijään kuukautta kohti. Toivottavasti lukema jää tälle tasolle ja innostus jatkuu jatkossakin samalla tasolla. Tästä voi päätellä että jotain on tehty oikein.

Koen onnistuneeni opinnäytetyön aiheen rajaamisessa hyvin ja raportoitua juuri sen olennaisen, jonka halusin tuoda esille. Kun puhutaan verkkosivustoista tai niiden suunnittelusta, voitaisiin niiden historiasta tai niiden suunnittelumenetelmistä kertoa todella laajasti. Tärkeintä minulle oli kertoa ja kuvata Juopulin kylän ja verkkosivuston tarina ja käsitellä vain siihen liittyviä ratkaisuja. Olen lopputulokseen erittäin tyytyväinen enkä näe, että mitään olisi voinut tehdä toisin. Täytyy muistaa, että tämä lopputulos ei ole päätepiste, vaan matka jatkuu edelleen. Olen lupautunut toimimaan verkkosivuston ylläpitotehtävissä jatkossakin, koska haluan varmistaa, että uusi verkkosivusto pysyy alkuvaiheessa ajan tasalla niin sisällöllisesti kuin teknisestikin. Tarkoitus on siirtää ylläpitovastuu vähitellen kokonaan kyläyhdistyksen harteille. Tämä tulee olemaan haastava prosessi. Mielestäni WordPress on julkaisujärjestelmänä todella toimiva, mutta saattaa vaatia ajoittain koodin kanssa työskentelyä esimerkiksi lisäosien toimintaan saattamisessa. Henkilöistä, joilla ei ole minkäänlaista kokemusta HTML-kielestä, tämä saattaa tuntua vaikealta.

Vaikka tutkimuskyselyyn tuli kohtalaisesti vastauksia, olen pohtinut miksi verkkosivustoasiat eivät kiinnosta osaa kyläläisiä. Juopulilaiset ovat perinteisesti olleet aktiivisia eri hankkeissa, ja osallistuminen niiden toteuttamiseen on ollut vilkasta. Miksi verkkosivustoon liittyvää hanketta ei pidetä niin tärkeänä kuin muita hankkeita? Hyvin moni muu kylällä toteutettu hanke on kerännyt huomattavasti suuremman kiinnostuksen. Voi olla, että verkkosivustoa tai Internetiä ei ylipäätään pidetä Juopulilla niin tärkeänä asiana. Ehkä juopulilaiset eivät ole edes tottuneet vielä hyödyntämään Internetin kaikkia ominaisuuksia, koska kunnolliset yhteydet saatiin alueelle vasta kesällä 2006. Tärkeää oli, että verkkosivuston uudistamisesta ja ylipäätään olemassaolosta saatiin tietoa jokaiseen kotitalouteen. Toivon mukaan ne, jotka eivät ole pitäneet verkkosivustoa tärkeänä, antavat sille mahdollisuuden.

Kyselyyn vastanneet pitivät omaa verkkosivustoa hyvin tärkeänä kylälle. Tämä rohkaisee minua henkilökohtaisesti varmistamaan, että verkkosivustohanke pysyy elossa ja kehittyy jatkossakin. Sain opinnäytetyöprosessin aikana yhteydenottoja ja kontakteja ihmisiin, joilla on huikea määrä annettavaa verkkosivuston sisällön suhteen. Yhdestä tällaisesta yhteydenotosta esimerkki on leikkisä sanaperintö-osio, joka kokoaa hausalla tavalla Juopulin kieliperintöä kaikkien luettavaksi. Toivon mukaan tällaisia syntyy jatkossa lisää, sillä juuri tämän tyyliä osioita ovat omiaan lisäämään yhteisöllisyyttä kyläläisten keskuudessa esitellen samalla kylän identiteettiä laajempaan tietoisuuteen.

Mitä opinnäytetyöstä jäi minulle käteen? Minusta oli todella mielenkiintoista päästä toteuttamaan tutkimus alusta loppuun. Sain rutkasti kokemusta lisää verkkosivustosuunnitteluprosessin eri vaiheista, kokonaisuuden hallinnasta ja loppuun saattamisesta. Matkan varrella sain kontakteja uusiin ja vanhoihin tuttavuuksiin ja lopputulos toimii hyvänä käyntikorttina työelämään. Minulle oli kunnia asia päästä toteuttamaan tämä työ ja toivon, että verkkosivuston ympärillä havaittavissa ollut innostus kantaa kauas tulevaisuuteen. Ratkaisevaa verkkosivuston kohdalla tulee olemaan, miten sen kehitystä jatketaan tulevaisuudessa. Kun ylläpito siirtyy jatkossa kokonaan kyläyhdistysten jäsenten harteille, verkkosivustosta täytyy huolehtia niin, että se säilyy sen kaltaisena kuin kyselytutkimuksen vastauksissa toivottiin. Jos palataan vanhaan, jätetään sisältö päivittämättä ja pidetään koko verkkosivustoa toisarvoisena asiana, näkyy se heti myös käyttäjille, ja voimme olla varmoja, että luotettavuus kärsii ja kävijämäärät pienenevät.

Miten tähän ylläpitovastuun tulevaan siirtymiseen tulee varautua? Käytännössä se tarkoittaa huolellista ylläpidon suunnittelua ja sen yksinkertaistamista niin, että se on mahdollisimman yksinkertaista ja luontevaa. Tätä seuraa huolellinen perehdyttäminen ja selkokielisten ohjeiden laatiminen kaikista toiminnoista. Näiden lisäksi on hyvä huomioida ajan käyttö. Monelle tulee varmasti yllätyksenä, kuinka paljon aikaa ylläpito ja sisällön tuottaminen erilaisine vaiheineen vie. Uusien ylläpitäjien on otettava tämä huomioon ja varattava riittävästi aikaa verkkosivuston parissa työskentelyyn. On hieno asia, että ainakin tässä vaiheessa innokkaita ihmisiä ylläpitoa silmällä pitäen tuntuu löytyvän eikä verkkosivuston hallinnointi jää yhden ihmisen varaan.

Juopuli on todella ainutlaatuinen paikka, ja sen asukkaat ansaitsevat hyvän verkkosivuston. Toivon, että kyläläiset ottavat verkkosivuston mahdollisimman hyvin omakseen ja myös ihmiset Oulun kaupungissa, lähiympäristössä ja maailmalla näkevät kylän mahdollisuudet ja tonttia etsiessään pystyvät ajattelemaan sitä mahdollisena vaihtoehtona tulevaksi asuinpaikakseen.

LÄHTEET

Painetut lähteet

Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja ilmaisu, teos, tekeminen. 2. Painos. Hamina: AKATIIMI OY.

Boyko, B. 2001. Understanding Content Management. Bulletin of the American Society for Information Science and Technology, 8-10.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. painos. Helsinki: Edita.

Korpela, J. 2011. HTML5 – Uudet ominaisuudet. Jyväskylä: Docendo.

Korpela, J., Linjama, T. 2005. Web-suunnittelu. 2. painos. Jyväskylä: Docendo.

North, B. 2009. Joomla! 1.5 : a user's guide : building a successful Joomla! powered website. 2. painos. USA: Prentice Hall.

Sinkkonen, I., Nuutila, E., Törmä, S. 2009. Helppokäyttöisen verkkopalvelun suunnittelu. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Tammi.

Digitaaliset lähteet

Open Source CMS. Hakupäivä 1.7.2012 <http://www.opensourcecms.com/general/cms-marketshare.php>.

Tietotekniikan termitalkoot 2012. Hakupäivä 1.6.2012 <http://www.tsk.fi/tsk/termitalkoot/>.

Webmaster's café. Hakupäivä 1.6.2012 <http://www.webmasterscafe.com/wordpress-vs-joomla-vs-drupal/>.

WordPress 2012. Hakupäivä 1.7.2012 <http://wordpress.org>.

Arvoisa juopulilainen

Teillä on nyt ainutlaatuinen tilaisuus olla mukana kehittämässä Juopulin kyläyhdistyksen verkkosivustoa. Kutsun teidät vastaamaan www.juopuli.net -verkkosivustoa koskevaan kyselyyn.

Opiskelen Oulun seudun ammattikorkeakoulussa tietojenkäsittelyä ja toteutan opinnäytetyönä Juopulin kyläyhdistyksen verkkosivuston uudistamisen. Kyselyn tarkoituksena on kerätä juopulilaisten kotitalouksien käyttökokemuksia, mielipiteitä ja kehitysehdotuksia www.juopuli.net -verkkosivustoon liittyen. Kyselyn tuloksia hyödynnetään verkkosivuston uudistamisessa ja kyläsuunnitelman tekemisessä. Vastaamalla varmistatte, että kyläyhdistyksen verkkosivusto palvelee juopulilaisia entistä paremmin.

Mikäli taloudessanne ei ole tietokonetta, toivon, että vastaisitte kyselyyn joka tapauksessa. Vastaamalla osallistutte Juopuli-aiheisen t-paidan arvontaan.

Lomake sisältää yhteensä 32 kysymystä ja väittämää ja sen täyttäminen kestää noin 10 minuuttia. Kysymykset koskevat koko taloutta. Valitkaa taloudestanne kokenein tietokoneen käyttäjä vastaamaan kyselyyn. Täyttäkää myös yhteystietonne kyselyn viimeiselle sivulle.

Voitte halutessanne taittaa lomakkeen kahtia ja teipata tai niitata sen kiinni. Palauttakaa kysely jollekin seuraavista henkilöistä 30.5 mennessä:

Raimo Holappa
Anneli Hiltunen
Kaarina Poikajärvi

Kyselyn voi palauttaa myös kyläkokouksen yhteydessä 31.5 Kylätalon postilaatikkoon (laatikko Kylätalon ovenpielessä). Kyselyn vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Vastausten analysointivaiheessa yhteystiedot leikataan irti kyselylomakkeesta, jotta niitä ei voida yhdistää vastauksiin. Arvonnan voittajaan ollaan henkilökohtaisesti yhteydessä.

Ystävällisin terveisin
Tarmo Marttila

Pyydän teitä vastaamaan jokaiseen 1. sivun kysymykseen rastittamalla tai kirjoittamalla sen vaihtoehdon, joka vastaa parhaiten mielipidettänne. Mikäli ette osaa sanoa, valitkaa EOS. Valitkaa vain yksi vaihtoehto kysymystä kohden.

1. Vastaajan sukupuoli

Mies Nainen

2. Vastaajan ikä

alle 20v 20-29v 30-39v 40-49v 50-59v 60-69v 70-79v yli 80v

3. Montako henkeä kotitaloudessanne on?

1 2-3 4-5 6-7 8-9 yli 9

4. Vastaajan tämänhetkinen elämäntilanne?

Koululainen/opiskelija Palkansaaja Eläkeläinen

Yrittäjä Työtön Joku muu

5. Vastaajan koulutus/ammatti?

6. Vastaajan tietokoneen käyttökokemus vuosina (arvio)?

Ei lainkaan 1-4v 5-8v yli 8v

7. Onko taloudessanne Internet-yhteydellä varustettu tietokone?

Kyllä Ei EOS Ei tietokonetta lainkaan

8. Onko kukaan taloudestanne kuullut kyläyhdistyksen www.juopuli.net -verkkosivustosta?

Kyllä Ei EOS Kuulimme nyt ensimmäisen kerran

9. Onko kukaan taloudestanne käynyt www.juopuli.net -verkkosivustolla?

Kyllä Ei, mutta aikoo käydä EOS Emme ole kiinnostuneita

10. Jos olette käyneet www.juopuli.net -verkkosivustolla, mitä kautta päädyitte sivustolle?

Hakukone (esim. Google) Löysimme osoitteen kyläyhdistyksen ilmoituksesta/tapahtumasta

Ystävä tai tuttava suositteli Jostain muualta

11. Jos olette käyneet www.juopuli.net -verkkosivustolla, kuinka usein olette käyneet?

Joitain kertoja viikossa Joitain kertoja kuukaudessa Kerran kuukaudessa

Joitain kertoja puolessa vuodessa Joitain kertoja vuodessa Joitain kertoja vuosien varrella

Mikäli teillä ei ole www.juopuli.net verkkosivustosta käyttökokemusta, voitte siirtyä suoraan sivulle 3 antamaan palautetta ja täyttämään yhteystietonne.

12. Numeroikaa seuraavista vaihtoehdoista mielestänne kolme tärkeintä www.juopuli.net -verkkosivuston käyttötarkoitusta. Tärkein 1, toiseksi tärkein 2 ja kolmanneksi tärkein 3.

Etsin ajankohtaisia asioita/uutisia

Katselen kuvia

Etsin yhteystietoja

Annan palautetta kyläyhdistykselle

Tutustun historiaan

En etsi varsinaisesti mitään, selailen

13. Rastittakaa, millä tavalla käytätte verkkosivustoa?

Pelkästään tietokoneella

Tietokoneella ja puhelimella

Pelkästään puhelimella

14. Rastittakaa, oletteko käyttäneet verkkosivuston Jaa- toimintoa ja jakaneet sisältöä esim. Facebookissa?

Kyllä

En

EOS

15. Rastittakaa, oletteko reagoanut verkkosivustolla esitettyyn tietoon, esimerkiksi osallistuneet tapahtumaan tai ostaneet talon/tontin verkkosivustolla ilmenneen tiedon ansiosta?

Kyllä

En

EOS

Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä verkkosivuston osalta? Rengastakaa se vaihtoehto, joka kuvastaa parhaiten mielipidettänne. Valitkaa vain yksi vaihtoehto riviä kohden.

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
16. On tärkeää, että kyläyhdistyksellä on oma verkkosivusto.	4	3	2	1
17. Verkkosivusto on helppokäyttöinen ja selkeä.	4	3	2	1
18. Verkkosivustolta tieto löytyy nopeasti ja vaivattomasti.	4	3	2	1
19. Verkkosivuston sisältö on aina ajan tasalla.	4	3	2	1
20. Verkkosivustolla on riittävästi asiasisältöä.	4	3	2	1
21. Verkkosivusto vaikuttaa keskeneräiseltä.	4	3	2	1
22. Verkkosivusto on kylän tärkein tiedotuskanava.	4	3	2	1
23. Verkkosivusto on tiedon lähteenä luotettava.	4	3	2	1
24. Ajankohtaisista asioista ilmoitetaan hyvissä ajoin.	4	3	2	1
25. Verkkosivustolla on minulle tarpeellista tietoa.	4	3	2	1
26. Verkkosivustolla on riittävästi kuvia.	4	3	2	1
27. Kuvagalleriaan ilmestyy tarpeeksi usein uusia kuvia.	4	3	2	1
28. Verkkosivuston ulkoasu on asiallinen.	4	3	2	1
29. Verkkosivusto antaa hyvän mielikuvan kylästä.	4	3	2	1
30. Palautteen antaminen on helppoa verkkosivuston kautta.	4	3	2	1
31. Verkkosivustoa ei tarvitse uudistaa.	4	3	2	1

32. Mitä verkkosivustolta mielestänne puuttuu? Mitä kehitysehdotuksia, ideoita tai aivan uusia palveluita teillä on mielessä verkkosivustoon liittyen? Kertokaa meille mielen päällä olevat ajatukset. Sana on vapaa.

Terveisiä, yleistä palautetta tai palautetta tästä kyselystä kyläyhdistykselle tai opinnäytetyön tekijälle:

TÄYTTÄKÄÄ YHTEYSTIETONNE ALLA OLEVAAN LOMAKKEESEEN:

NIMI

OSOITE

PUHELINNUMERO

SÄHKÖPOSTIOSOITE (EI PAKOLLINEN)
